

Izvještaj Vrhovnog državnog tužioca Crne Gore o radu Državnog tužilaštva za 2008.godinu

*****

Državno tužilaštvo je jedinstven i samostalan organ koji vrši poslove gonjenja učinilaca krivičnih i drugih kažnjivih djela koja se gone po službenoj dužnosti. Važećim Ustavom oduzeta mu je funkcija da bude zastupnik države u imovinsko pravnim odnosima sa ciljem da se državnom tužilaštvu obezbijede uslovi za uspješnije vršenje funkcije gonjenja. Međutim, kako ni u 2008.godini nije formiran poseban organ za zaštitu imovinsko pravnih interesa Crne Gore, državno tužilaštvo je i u izvještajnoj godini vršilo poslove zastupanja Crne Gore u ovoj oblasti.

Funkciju državnog tužilaštva vrši 13 osnovnih, dva viša i vrhovno državno tužilaštvo, koje ima nadležnosti u krivičnoj, građanskoj i upravnoj oblasti, kao i u oblasti međunarodne saradnje. U sastavu Vrhovnog državnog tužilaštva od 2004.godine funkcioniše Odjeljenje za suzbijanje organizovanog kriminala čija je stvarna nadležnost donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnom tužiocu, od 04. jula 2008.godine proširena i na krivična djela korupcije, terorizma i ratnih zločina. Personalno, ovu funkciju je u 2008.godini vršilo 13 osnovnih državnih tužilaca sa 42 zamjenika, dva viša državna tužioca sa 15 zamjenika, vrhovni državni tužilac Crne Gore sa 7 zamjenika, specijalnim tužiocem i 5 zamjenika specijalnog tužioca.

*****

Starajući se o sprovođenju **Zaključaka Skupštine Crne Gore**, donesenih povodom razmatranja Izvještaja o radu Vrhovnog državnog tužilaštva Crne Gore za 2007.godinu, od polovine septembra do kraja 2008.godine, posebna pažnja posvećena je potpunom kadrovskom i materijalnom osposobljavanju Specijalnog odjeljenja. S obzirom da je stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnom tužiocu, proširena stvarna nadležnost odjeljenja za suzbijanje organizovanog kriminala i na krivična djela korupcije, terorizma i ratnih zločina, postojeći kapaciteti ovog odjeljenja ojačani su za 4 nova zamjenika specijalnog tužioca i 4 namještenika koji državnim tužiocima pomažu u radu, u vršenju administrativnih poslova za potrebe ovog Odjeljenja.

Uz podršku Budžeta Crne Gore, obezbijeden je radni prostor za sve višioce tužilačke funkcije u ovom odjeljenju, kao i prostor za namještenike, sva tehnička oprema neophodna za savremeno funkcionisanje, kao i dovoljan broj vozila za redovno obavljanje funkcije. U okviru Odjeljenja pretežno, dva zamjenika specijalnog tužioca rade na predmetima ratnih zločina, dva zamjenika na predmetima korupcije, a specijalni tužilac i jedan zamjenik na predmetima organizovanog kriminala.

Statistički podaci koji prate period od promjene stvarne nadležnosti Specijalnog odjeljenja, jačanja njegovih kapaciteta i stvaranja uslova za vršenje funkcije, pokazuju, da se proširenje stvarne nadležnosti Specijalnog odjeljenja i na krivična djela korupcije pokazalo veoma opravdanim. Oni govore da je od 15. septembra do 31. decembra 2008.godine, zbog koruptivnih krivičnih djela pokrenut krivični postupak protiv 46 lica, što predstavlja 40% ukupnog broja postupaka pokrenutih u 2008.godini. Dakle, broj pokrenutih postupaka u ovom periodu, samo zbog koruptivnih krivičnih djela, približno je ravan pokrenutom broju postupaka u prethodnom devetomjesečnom periodu.

U predmetima ratnih zločina na koje je takodje proširena stvarna nadležnost Specijalnog odjeljenja, ostvaren je značajan napredak. Podignute su optužnice protiv 23 lica, zbog počinjenih ratnih zločina na teritoriji Crne Gore, od kojih se 16 nalazi u pritvoru, dok su ostala lica nedostupna našim pravosudnim organima.

Vrhovno državno tužilaštvo vrši nadzor nad radom viših i osnovnih državnih tužilaštava, a za svoj rad odgovara mu i specijalni tužilac. Nadzor nad radom državnih tužilaštava vrši se putem godišnjih i posebnih izvještaja o radu, putem redovne godišnje kontrole, kroz rad na drugostepenim i pojedinačne konsultacije u značajnijim prvostepenim i drugostepenim predmetima, kao i povodom pritužbi na rad nižih tužilaca.

*Vršeci nadzor nad radom viših i osnovnih državnih tužilaštava u izvještajnoj godini, istovremeno se starajući o sprovođenju **Zaključaka Skupštine Crne Gore**, posebna pažnja posvećena je nadzoru nad radom tužilaštava, koja su u 2007.godini ostvarila slabije rezultate. U pitanju su bila osnovna državna tužilaštva u Podgorici, Bijelom Polju i Beranama. Ovogodišnji podaci o radu ovih tužilaštava pokazuju, da je kod osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici i Bijelom Polju u značajnoj mjeri unaprijeđen rad.*

O boljem kvalitetu rada ovih tužilaštava, osim statističkih podataka, govore i izvještaji o neposrednom pregledu rada koji su izvršili zamjenici vrhovnog državnog tužioca Crne Gore i viših državnih tužilaca u Podgorici i Bijelom Polju. Oni sadrže podatke koji upućuju na zaključak, da je u 2008.godini u funkcionisanju ovih tužilaštava, kao i prethodnih godina bila obezbijedjena zakonitost, ali i stručnost na znatno višem nivou nego u prethodnoj godini.

Medjutim, ni u 2008.godini nije ostvaren napredak u radu osnovnog državnog tužilaštva u Beranama. Zato će podizanje kvaliteta rada u ovom tužilaštvu i stvaranje materijalnih uslova za njegovo funkcionisanje, biti predmet posebne pažnje u narednoj godini.

Formiran je novi Tužilački savjet koji je, u skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o državnom tužiocu, dobio ovlaštenje, da imenuje zamjenike državnih tužilaca, kojima se izmijenjenim Zakonom garantuje stalnost funkcije. Nova zakonska rješenja značajno su doprinijela efikasnom postupku imenovanja i predstavljaju korak dalje u ostvarivanju samostalnosti tužilačke funkcije.

Poštujući Zakonom propisanu obavezu, Vrhovni državni tužilac je redovno obavještavao javnost o radu državnog tužilaštva. O najznačajnijim odlukama koje su donijete u državnom tužilaštvu i Tužilačkom savjetu, obavijestio je javnost sa 22 saopštenja, tako što ih je dostavljao novinskim agencijama MINA i BETA i objavljivao na web stranici tužilaštva.

Poštujući zakonsku obavezu da se stručno usavršavaju radi uspješnijeg vršenja svoje funkcije, državni tužioci su učestvovali u radu 31 međunarodne i regionalne konferencije i seminara, na temu borbe protiv korupcije, prekograničnog kriminala, borbe protiv terorizma, pranja novca, finansiranja terorizma, ratnih zločina, kompjuterskog kriminala, zaštite svjedoka u krivičnom postupku, seminara o ljudskim pravima, kao i seminara na temu unapređenja saradnje između policije, tužilaštva i sudstva, na jačanju pravne saradnje, učestvovali u programu obuke za primjenu međunarodnog prava i jačanja pravosudnog integriteta. Tužioci su u 2008 godini imali i dvije studijske posjete - Haškom Tribunalu i Republici Hrvatskoj, povodom reforme maloljetničkog pravosuđa.

U okviru Centra za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije i Udruženja državnih tužilaca Crne Gore, na osnovu godišnjeg i posebnih programa, organizovane su i sprovedene obuke za stručne saradnike i diplomirane pravnike sa položenim pravosudnim ispitom, kao i kontinuirana obuka za državne tužioce i njihove zamjenike.

Radi sticanja novih znanja i vještina u vršenju tužilačkog posla, u saradnji sa Centrom za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije i Ministarstvom pravde Austrije, realizovan je projekat za državne tužioce Crne Gore u kojem su kao eksperti učestvovali istaknuti državni tužioci, sudije i profesori pravnog fakulteta u Austriji. Projekat je

obuhvatio teme organizovanog kriminala i korupcije, krivične odgovornosti pravnih lica, kompjuterskog kriminala, primjene mjera tajnog nadzora i primjene novih rješenja koje predviđa Zakonik o krivičnom postupku.

U okviru regionalnog PROSECO projekta, koji su podržali Savjet Evrope i Evropska Unija, čiji je cilj jačanje kapaciteta zemalja u borbi protiv organizovanog kriminala, korupcije i drugih teških krivičnih djela, organizovane su brojne aktivnosti u cilju edukacije državnih tužilaca, ne samo u ovim oblastima, već i u oblasti međunarodne pravne pomoći u krivičnim stvarima.

Državni tužioci su imali i 37 seminara održanih u Crnoj Gori, u saradnji sa Centrom za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije, od kojih je najveći broj organizovan na temu, novih rješenja Zakonika o krivičnom postupku, sa posebnim osvrtom na ovlašćenja tužilaca koja se odnose na koncept tužilačke istrage, primjenu mjera tajnog nadzora, ali i na temu, Evropske konvencije o ljudskim pravima. Tokom ovih seminara, tužioci su imali mogućnost da se edukuju i o pravnim sistemima Evropske Unije - instrumentima, karakteristikama i osnovnim principima.

U organizaciji Vrhovnog državnog tužioca i Udruženja državnih tužilaca Crne Gore, tradicionalno, organizovani su Dani državnih tužilaca, čiji su učesnici bili državni tužioci i zamjenici Crne Gore, njihovi gosti iz inostranstva, kao i stručni saradnici i pripravnici.

Svoja izlaganja na temu "Pravosudna reforma - Organizacija i nadležnost državnih tužilaca", osim Vrhovnog državnog tužioca Crne Gore i predsjednika Udruženja državnih tužilaca Crne Gore, imali su zamjenici vrhovnog državnog tužioca, specijalni tužilac i zamjenik specijalnog tužioca, viši državni tužilac u Podgorici i profesori Pravnog fakulteta u Podgorici i Beogradu, na temu novih nadležnosti tužilaca u novom procesnom zakonodavstvu, međunarodne pravne pomoći u krivičnim stvarima i Etičkog kodeksa državnih tužilaca.

Vrhovni državni tužilac Crne Gore je član Savjetodavne grupe tužilaca Jugoistočne Evrope (SEEPAG) koja okuplja državne tužioce 11 zemalja regiona u cilju podsticanja saradnje i u vodjenju istraga u borbi protiv prekograničnog kriminala, potpisnik Sporazuma o saradnji i gonjenju počinitelja krivičnih djela ratnih zločina, zločina protiv čovječnosti i genocida sa Državnim odvjetništvom Republike Hrvatske, sa Javnim tužiocem Makedonije, sa Javnim tužiocem Republike Srbije i Tužiocem za ratne zločine Republike Srbije, sa Generalnim tužiocem Ruske Federacije, Generalnim tužiocem Ukrajine i Republike Albanije. Ovim sporazumima precizirana je saradnja državnih tužilaca Crne Gore i državnih tužilaca ovih država u pravcu lakšeg dokazivanja i razmjene podataka za borbu protiv teških oblika kriminala.

Vrhovni državni tužilac Crne Gore je i potpisnik Sporazuma o tehničkoj saradnji sa Haškim Tribunalom, na osnovu kojeg je državnom tužilaštvu Crne Gore postala dostupna baza njegovih podataka.

Na bazi zaključenih sporazuma državni tužioci su u 2008.godini ostvarili intezivnu saradnju sa svojim kolegama u regionu. Ona je rezultirala napretkom u veoma važnim predmetima iz nadležnosti Specijalnog odjeljenja, u kojem je kroz regionalnu i međunarodnu saradnju prikupljen značajan broj podataka i dokaza, kao i napretkom u predmetima ratnih zločina počinjenih na teritoriji Crne Gore.

Državni tužioci i zamjenici su bili veoma angažovani u Centru za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije. Kao članovi koordinacionog i programskih odbora, ispitnih komisija i predavači, učesovali su u svim aktivnostima Centra nastojeći da doprinesu ostvarivanju njegove zakonske uloge i na viši nivo podignu edukaciju državnih tužilaca, posebno u oblastima za koje je u tužilaštvu postojala naglašena potreba.

Državni tužioci i njihovi zamjenici su bili članovi radnih grupa za izradu zakona kojima se reformiše crnogorsko pravosuđe, radnih grupa za izradu akcionih planova za sprovođenje strategija u reformi pravosudja, članovi više Nacionalnih timova i komisija.

Državni tužioci Crne Gore su ostvarili veoma značajnu i uspješnu saradnju sa Upravom policije na rasvjetljavanju krivičnih djela i otkrivanju njihovih izvršilaca, na svim nivoima. Veoma dobru saradnju državni tužioci ostvarili su sa Upravom za sprječavanje pranja novca, Upravom za nekretnine, Upravom carina, Poreskom upravom, sa organima državne uprave i brojnim institucijama i organizacijama - sve u cilju uspješnijeg obavljanja svoje funkcije. Posebno značajnu saradnju ostvarili su sa državnim tužiocima u regionu.

Čuvajući ugled državnog tužilaštva, državni tužioci Crne Gore vršili su svoju funkciju zakonito i dostojanstveno poštujući pravila međunarodnog prava, načela Ustava i Zakona koje primjenjuju, kao i načela i pravila Etičkog kodeksa.

Svi prijavljeni slučajevi iz svih oblasti delinkvencije bili su predmet objektivne ocjene činjenica na kojima se zasnivaju i u vezi sa tim objektivnih odluka državnih tužilaca.

Državni tužioci su u izvještajnoj godini uložili značajne napore na podizanju kvaliteta svojih odluka, o čemu svjedoči procenat prihvaćenih optužbi od strane suda od 80%, kao jedan od najmjerodavnijih podataka koji govori o kvalitetu rada tužilaca. Dakle, ostvaren je napredak u odnosu na prethodnu godinu, kada je taj procenat iznosio 76,30%.

Principijelnim, stručnim i ažurnim obavljanjem poslova, prateći program sudova u oblasti rješavanja zaostalih sudskih predmeta, državni tužioci su izuzetnim angažovanjem u izvještajnoj godini, zajedno sa sudijama, nastojali da doprinesu jačanju povjerenja javnosti u pravosudni sistem. Jedan od podataka koji posebno ilustruje angažovanje državnih tužilaca u ovom pravcu, odnosi se na njihovo učešće na glavnim pretresima u 28874 postupka i glavnim raspravama u prvostepenim postupcima pred sudovima u 4027 postupaka, što predstavlja samo jednu obavezu propisanu zakonom, te posebnim angažovanjem u žalbenom postupku, o čemu godišnji izvještaj sadrži podatke.

*Nastojeći da doprinesu efikasnijem rješavanju nastalih krivičnih sporova, **državni tužioci su širom primjenom instituta odloženog gonjenja**, 240 takvih sporova riješili u tužilaštvu. Dakle, za toliki broj smanjili su priliv krivičnih predmeta u crnogorske sudove, što je približno ravno jednoj sudijskoj normi, i po osnovu primjene ovog instituta naplatili oko 60.000€, od kojih je značajan dio uplaćen u humanitarne svrhe, a jedan dio oštećenim licima, na ime obeštećenja.*

Na spisku humanitarnih organizacija i javnih ustanova, kojima su državna tužilaštva uplatila sredstva, naplaćena u postupku odloženog gonjenja, nalaze se: NVO "Udruženje roditelja, djece i omladine sa posebnim potrebama Crne Gore", NVO "Udruženje roditelja i djece sa teškoćama u razvoju" Javne ustanove za rehabilitaciju i resocijalizaciju korisnika psihoaktivnih supstanci u Podgorici, Udruženje roditelja djece i omladine sa teškoćama, sa sjedištem u Cetinju, NVO Za osobe sa invaliditetom u Baru, Javna ustanova Zavod "Komanski most" u Podgorici i Dječiji dom "Mladost" u Bijeloj, Dom starih "Grabovac" u Herceg Novom, NVO "Zračak nade u Pljevljima", dvije osnovne škole u Rožajama, Crveni krst u Plavu, Dječiji vrtić u Beranama, Javna predškolska ustanova u Kolašinu, Nevladine organizacije udruženje roditelja, djece i omladine sa posebnim potrebama u Bijelom Polju i Crveni krst u Nikšiću.

Po ovom osnovu Osnovno državno tužilaštvo u Nikšiću, dobilo je Plaketu - Zahvalnicu Crvenog krsta u Nikšiću.

Značajan dio svojih aktivnosti u 2008. godini, državno tužilaštvo je posvetilo ostvarivanju efikasnije saradnje, prevencije i edukacije u prijavljivanju i krivičnom gonjenju izvršilaca krivičnog djela trgovina ljudima i zaštiti potencijalnih žrtava.

U cilju ostvarivanja svoje funkcije u ovoj oblasti kriminala, predstavnici državnog tužilaštva su aktivno učestvovali u svim vidovima saradnje sa vladinim i nevladinim sektorom, posebno Ministarstvom pravde, Ministarstvom zdravlja, rada i socijalnog staranja, Ministarstvom prosvjete, Upravom policije i NVO "Sigurna ženska kuća", "Crnogorski ženski lobi" i "Centar plus", u izradi Akcionog plana u borbi protiv trgovine ljudima, s tim što je takav plan za 2009.godinu donijet već krajem 2008.godine.

Shvatajući da je trgovina ljudima globalni problem i da važi za jedan od najprofitabilnijih oblika internacionalnog kriminala, bez obzira što u našoj državi ne predstavlja značajniji krivično pravni problem, državni tužioci su se aktivno uključili u saradnju sa Kancelarijom nacionalnog koordinatora za borbu protiv trgovine ljudima.

U 2008.godini nastavljen je proces koji traje već nekoliko godina, a tiče se pada ukupnog kriminaliteta u Crnoj Gori o kojem se odlučivalo u stvarnoj nadležnosti osnovnih i viših državnih tužilaca za 5,41% i ukupnog pada kriminaliteta u Specijalnom odjeljenju za 26,60%.

Smanjen je i broj neotkrivenih izvršilaca krivičnih djela u odnosu na prethodnu godinu za 18,86%, kao i broj neotkrivenih izvršilaca teških i najtežih krivičnih djela za 2,25%.

Smanjen je i broj maloljetnih izvršilaca krivičnih djela za 9,98% i krivično neodgovornih maloljetnih izvršilaca krivičnih djela za 43,47%.

Medjutim, izvještajnu godinu karakteriše i podatak da je za razliku od prethodne, i prethodnih, gotovo u svim oblastima kriminala došlo do pada kriminaliteta.

Ohrabrujući su podaci koji pokazuju da je u 2008. godini došlo do značajnog pada izvršilaca krivičnog djela neovlašćena proizvodnja, držanje i stavljanje u promet opojnih droga i omogućavanje uživanja opojnih droga za 9,27% u odnosu na prethodnu godinu.

U ovoj oblasti kriminala, do 2008. godine bilježen je stalni porast izvršilaca krivičnih djela. Tako je u 2007.godini bio zabilježen porast izvršilaca za 32,84% u odnosu na 2006.godinu, a za 42% u odnosu na 2005.godinu. Očigledno je da su dobro pripremljene aktivnosti policije i tužilaštva i efikasno postupanje sudova, kao i saradnja svih institucija i organizacija koje mogu doprinijeti suzbijanju ove vrste kriminaliteta, dale dobre rezultate, kako na planu preventivnog djelovanja, tako i na planu efikasnog otkrivanja, gonjenja i sankcionisanja izvršilaca ove vrste krivičnih djela. Aktivnosti treba nastaviti i u jednom i u drugom pravcu sa posebnim naglaskom na edukaciju u okviru svih institucija nadležnih za efikasno suzbijanje ove vrste kriminaliteta.

Aktivnosti policije, državnih tužilaca i sudova nijesu ostale bez rezultata ni u borbi protiv izvršilaca krivičnih djela protiv bezbjednosti javnog saobraćaja.

U odnosu na prošlu godinu smanjen je broj izvršilaca ovih krivičnih djela za 8,39%. Ako se ima u vidu podatak iz prošlogodišnjeg izvještaja da je u 2007.godini bilo 10,30% više izvršilaca ovih krivičnih djela nego u 2006.godini, onda rezultati nadležnih organa u ovoj oblasti kriminaliteta postaju vidljiviji. Aktivnosti koje je preduzimala policija tokom 2008.godine boreći se protiv izvršilaca krivičnih djela u ovoj oblasti kriminala, kao i podatak da su sudovi odlučujući po optužnim aktima državnih tužilaca, donijeli osudjujućih presuda više za 33,22%, i povećali broj izrečenih zatvorskih kazni u odnosu na prethodnu godinu za 73%, pokazuju, da se efikasnim pretkrivičnim i krivičnim postupkom i odgovarajućom kaznenom politikom, može uticati na suzbijanje ove vrste kriminaliteta, na šta je državno tužilaštvo godinama ukazivalo u svojim godišnjim

izvještajima, prigovarajući neefikasnim krivičnim postupcima i blagoj kaznenoj politici u ovoj oblasti kriminala.

Naravno, bezbjednijem javnom saobraćaju ne može se doprinostiti samo efikasnom krivičnopравnom zaštitom. Neophodno je nastaviti sa započetim akcijama koje imaju za cilj podizanje nivoa saobraćajne kulture kod vozača i pješaka, podizanje kvaliteta saobraćajne obuke, efikasniji i djelotvorniji nadzor saobraćajne policije, kao i napore na izgradnji boljih saobraćajnica, a sve u cilju preventivnog djelovanja u suzbijanju ove vrste kriminaliteta.

U izvještajnoj godini, smanjen je i broj izvršilaca krivičnih djela protiv životne sredine za 17,09%, u odnosu na 2007.godinu. Pravosudni organi dali su značajan doprinos ostvarenom rezultatu. Riješen je nešto veći broj optužnih akata nego u prethodnoj godini osudjujućim presudama, a značajno je manji broj izrečenih oslobadjajućih presuda. Državni tužioci su bili uspješniji u žalbenom postupku u kojem su nastojeći da utiču na kaznenu politiku sudova, uspjeli da izmijene oko 40% odluka izrečenih izvršiocima ovih krivičnih djela.

Na kraju izvještajne godine, ostao je znatno manji broj neriješenih optuženja, nego prethodne godine. Dalji uspjesi na planu zaštite životne sredine zavisice od daljeg napretka u efikasnoj krivičnopравnoj zaštiti, ali i od značajnijeg angažovanja nadležnog ministarstva i policije na otkrivanju učinilaca krivičnih djela, zaštiti i kontroli prekograničnih prelaza.

Skreće pažnju i podatak o smanjenju izvršilaca krivičnih djela protiv braka i porodice za 9,33% u odnosu na prethodnu godinu, a posebno krivičnog djela nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici za 10,79% manje nego u prethodnoj godini. U padu je i kriminalitet protiv imovine, u poredjenju sa prethodnom godinom za 8,21%, dok je broj izvršilaca krivičnih djela protiv polne slobode, približno na prošlogodišnjem nivou.

Ohrabrujući je podatak, da je i u ovoj godini nastavljen trend pada izvršilaca najtežih krivičnih djela protiv života i tijela, ali skreće pažnju podatak da je došlo do povećanja procenta novih izvršilaca, odredjenih krivičnih djela iz ove glave Krivičnog zakonika, što je rezultiralo ukupnim povećanjem izvršilaca za 8,66% u odnosu na prethodnu godinu. Ovom podatku doprinijelo je značajno povećanje izvršilaca krivičnih djela teška i laka tjelesna povreda čemu treba posvetiti posebnu pažnju, jer ova vrsta nasilja uvijek predstavlja potencijalnu opasnost za teže ugrožavanje dobara koja predstavljaju zaštitni objekt ove glave Krivičnog zakonika.

U izvještajnoj godini, zabilježen je i pad krivičnih djela protiv platnog prometa i privrednog poslovanja za 12,23% u odnosu na prethodnu godinu, protiv pravnog saobraćaja za 16,27% i protiv javnog reda i mira za 25,79%.

Sa stanovišta krivičnopравne zaštite koja doprinosi ukupnoj pravnoj sigurnosti građana i sa stanovišta napora koje čine pravosudne institucije da povrate i ojačaju javno povjerenje u njihov rad, ovo su veoma značajni podaci za našu državu.

Medjutim, zabrinjava podatak, da je i u ovoj izvještajnoj godini nastavljen porast broja izvršilaca krivičnih djela protiv državnih organa. On treba da bude pod posebnom pažnjom svih institucija koje su zadužene za suzbijanje ove vrste kriminaliteta, jer postaje očigledno da je obavljanje poslova iz djelokruga organa uprave veoma ugroženo. Podaci za 2008.godinu pokazuju da je u poredjenju sa prethodnom godinom, prijavljeno više izvršilaca ovih krivičnih djela za 7,34%. Očigledno je da značajne aktivnosti na planu otkrivanja i prijavljivanja, gonjenja i sudjenja za krivična djela protiv državnih organa, koje su preduzete u 2008.godini, nijesu dale očekivane rezultate. Sudovi će u narednom periodu morati posvetiti još veću pažnju efikasnosti prvostepenih i drugostepenih postupaka, koji se vode protiv izvršilaca ovih krivičnih djela, kaznenoj politici u ovoj

oblasti i tako dati svoj doprinos odgovarajućoj sudskoj zaštiti žrtvama ovih krivičnih djela.

Poseban komentar zaslužuje činjenica, da je prema statističkim podacima opao i broj izvršilaca krivičnih djela protiv službene dužnosti za 19,13% u odnosu na prethodnu godinu. Međutim, statistički pokazatelji ne prikazuju stvarno stanje u ovoj oblasti delinkvencije, jer je broj neotkrivenih izvršilaca ovih krivičnih djela sigurno znatno veći.

Brojni su problemi u otkrivanju i gonjenju izvršilaca ove vrste krivičnih djela.

Nedostatak kapaciteta i stručnosti u mnogim organima koji imaju ovlaštenja da se bave otkrivanjem i suzbijanjem ove vrste delinkvencije, u značajnoj mjeri organičava mogućnosti nadležnih pravosudnih organa da uprkos svim nastojanjima, ostvare rezultate koji se od njih očekuju u ovoj oblasti.

Izvršenom reformom u organizaciji državnog tužilaštva i sudova, u izvještajnoj godini, ovaj problem je prevaziđen. U državnom tužilaštvu i sudovima, jačanjem kapaciteta Specijalnog odjeljenja i formiranjem specijalizovanih odjeljenja, u višim sudovima u Crnoj Gori, te jačanjem njihovih kapaciteta, obezbijedjeno je da se rješavanje najtežih i najsloženijih slučajeva ovih i svih drugih koruptivnih krivičnih djela, povjeri iskusnim državnim tužiocima i sudijama.

Prvi statistički podaci, za posljednje tromjesečje 2008.godine, od kada funkcionišu specijalizovana odjeljenja sa promijenjenom nadležnošću, kao i podaci za prvo tromjesečje 2009.godine pokazuju, da je bilo opravdano promijeniti stvarnu nadležnost za najteža krivična djela u oblasti korupcije i povjeriti ih u nadležnost višim pravosudnim instancama.

Od predstojeće zakonodavne reforme u oblasti procesnog i materijalnog krivičnog zakonodavstva, očekuje se stvaranje nedostajućeg pravnog osnova za uspješnije djelovanje pravosudja u ovoj oblasti kriminala, u svim fazama krivičnog postupka, kao i pravni osnov za oduzimanje ne samo imovinske koristi stečene krivičnim djelom, povodom kojeg se vodi postupak, već i imovinske koristi stečene ranijom kriminalnom djelatnošću izvršilaca krivičnih djela. Na taj način stvorice se zakonski osnov za organičavanje finansijske moći izvršilaca koruptivnih krivičnih djela i ostvariti princip, da niko ne može zadržati korist stečenu krivičnim djelom i kriminalnom djelatnošću.

Državni tužioci očekuju da će Parlament Crne Gore, uskoro donijeti Zakonik o krivičnom postupku, čime će se stvoriti mogućnost da se odmah nakon njegovog stupanja na snagu, počnu primjenjivati nove odredbe koje se odnose na mjere tajnog nadzora. Jer, postojeće odredbe su bile značajna smetnja uspješnom otkrivanju i dokazivanju koruptivnih krivičnih djela zbog njihove ograničene primjene, na vrlo mali broj krivičnih djela.

Novi procesni zakonik, proširuje mogućnost primjene mjera tajnog nadzora na oko 30 krivičnih djela, medju kojima su, naravno, i sva koruptivna krivična djela.

Medju građanima treba podizati nivo svijesti o štetnosti korupcije i ohrabrivati ih na slobodno prijavljivanje policiji i državnom tužilaštvu i podsjećati ih, da su sve njihove prijave, bilo potpisane ili anonimne, jednako obavezujuće za organe otkrivanja i gonjenja. Na taj način povećace se broj inicijativa za pokretanje postupaka u kojima će se ispitivati slučajevi prijavljene korupcije.

Poseban komentar zaslužuje i činjenica da je u izvještajnoj godini, kao i ranijih godina, veoma mali broj pokrenutih krivičnih postupaka zbog krivičnog djela pranje novca.

Statistički podaci, koje sadrži godišnji izvještaj o radu, sasvim sigurno, ne prikazuju stvarno stanje ni u ovoj oblasti kriminala.

Postojeća inkriminacija krivičnog djela pranje novca u Krivičnom zakoniku, značajno ograničava državno tužilaštvo u pokretanju krivičnih postupaka, jer nije uskladjena sa Bečkom i Palermo Konvencijom. Takav zaključak dao je i Komitet eksperata za evaluaciju mjera za sprječavanje pranja novca i finansiranje terorizma (MONEYVAL) u svom izvještaju o detaljnoj procjeni Crne Gore u sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma, na 29 Plenarnom zasjedanju, koje je održano u Strazburu od 16. do 20. marta 2009.godine.

Ministarstvo pravde Crne Gore je formiralo radnu grupu za izradu nacrtu Zakonika o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika Crne Gore, u kojoj državno tužilaštvo ima svoga predstavnika. Zaključci Komiteta biće osnov za uskladjivanje postojeće inkriminacije krivičnog djela pranje novca sa Bečkom, Palermo Konvencijom i Preporukama FTF.

Očekuje se, da će predstojeće izmjene Krivičnog zakonika stvoriti neophodan zakonodavni okvir za borbu protiv pranja novca i otkloniti probleme koje državni tužioci imaju u praksi u vezi sa dokazivanjem prethodnog - predikatnog krivičnog djela, u svakom konkretnom slučaju kojim je pribavljen novac i imovina, koji su predmet pranja novca.

*****

Osim državnih tužilaca i njihovih zamjenika, u poslovima državnotužilačke organizacije učestvovalo je 140 državnih službenika, namještenika i pripravnika. Državni službenici - 3 sekretara, 19 stručnih saradnika, 77 namještenika i 41 pripravnik koji su svojim radom i znanjima stečenim kroz obuke organizovane u okviru Centra za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije i Uprave za kadrove, značajno doprinijeli kvalitetnijem vršenju poslova u državnom tužilaštvu.

Posebni programi obuke koje su pripravnici prošli u državnotužilačkoj organizaciji i Centru za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije, podigao je nivo njihovog stručnog znanja i omogućio da u izvještajnoj godini 6 pripravnika položi državni ispit i 9 pripravnika pravosudni ispit.

Svi ranije podneseni izvještaji o radu sadrže gotovo iste ocjene o materijalnom položaju državnih službenika i namještenika zaposlenih u tužilačkoj organizaciji i svi imaju ocjenu da je taj položaj nezadovoljavajući ili veoma loš. Kao parametri za ocjenu takvog položaja služila su lična primanja zaposlenih, neriješena ili neodgovarajuće riješena stambena pitanja.

U državnotužilačkoj organizaciji je i dalje značajan broj državnih službenika koji nemaju riješeno stambeno pitanje, zbog toga je prisutno naglašeno nezadovoljstvo zaposlenih službenika i namještenika, kako zbog neriješenih stambenih pitanjima, tako i zbog loših zarada.

*****

Izvještaj Vrhovnog državnog tužioca Crne Gore o radu Državnog tužilaštva za 2008.godinu

*****

Statistika državnog tužilaštva omogućava dobar pregled rada državnih tužilaca u svim fazama postupka, ali i drugih organa koji učestvuju u sprovođenju prekrivičnog i krivičnog postupka.

Zbog značaja statističkog praćenja kriminaliteta, ova aktivnost se u državnom tužilaštvu ne ostvaruje samo na godišnjem, već i na tromjesečnom nivou, a po potrebi, prave se i posebne analize kretanja pojedinih oblika kriminala

*****

KRETANJE KRIMINALITETA

U izvještajnoj godini podnešene su krivične prijave protiv 12.964 lica. U pitanju su krivične prijave protiv poznatih i nepoznatih, punoljetnih i maloljetnih lica.

U ukupnom broju prijavljenih lica, punoljetnih je 10.418, maloljetnih 568, a nepoznatih 1.978. U odnosu na prethodnu godinu smanjen je procenat nepoznatih izvršilaca sa 17,26% na 15,25%, povećan procenat otkrivenih punoljetnih izvršilaca sa 78,20% na 80,36%, dok je procenat neotkrivenih maloljetnih izvršilaca krivičnih djela ostao približno na prošlogodišnjem nivou 4,38%.

Iz godine u godinu, smanjuje se procenat neotkrivenih izvršilaca krivičnih djela, što ukazuje na kvalitetniji rad i bolju saradnju Uprave policije i državnog tužilaštva u fazi prekrivičnog postupka. Kvalitetno sprovođenje potražnih radnji koje su u nadležnosti policije, uz poštovanje instrukcija i obaveznih naloga državnih tužilaca, osnov su i uslov za uspješno ostvarivanje funkcije otkrivanja i gonjenja učinilaca krivičnih djela.

TABELARNI PRIKAZ POZNATIH (PUNOLJETNIH, MALOLJETNIH LICA) I NEPOZNATIH IZVRŠILACA KRIVIČNIH DJELA PO TUŽILAŠTVIMA

Tužilaštvo	Poznati punoljetni	Maloljetnici	Nepoznati	Ukupno
v.d.t. Podgorica	465	25	26	516
v.d.t.B.Polje	157	8	3	168
o.d.t. Podgorica	2574	151	501	2585
o.d.t.Nikšić	1045	58	407	1510
o.d.t.Cetinje	509	29	49	587
o.d.t.H.Novi	437	39	121	597
o.d.t.Kotor	1083	44	247	1374
o.d.t. Bar	853	42	98	993
o.d.t. Ulcinj	357	20	83	460
o.d.t. B. Polje	1174	44	122	1340
o.d.t. Kolašin	154	3	12	169
o.d.t. Berane	597	25	114	736
o.d.t. Pljevlja	467	45	85	597

o.d.t. Rožaje	334	28	59	431
o.d.t. Plav	212	7	64	283
	10418	568	1978	12964

ODLUKE DRŽAVNIH TUŽILAŠTAVA U KRIVIČNIM PREDMETIMA PROTIV PUNOLJETNIH LICA

Državnom tužilaštvu je u 2008.godini prijavljeno 10.418 punoljetnih izvršilaca krivičnih djela. Od toga, osnovnim državnim tužilaštvima je prijavljeno 9.796, a višim državnim tužilaštvima u Podgorici i Bijelom Polju, 622 izvršioca krivičnih djela.

Dakle, u ukupnom broju prijavljenih, 5,97% je izvršilaca teških i najtežih krivičnih djela za koja Krivični zakonik predviđa kaznu zatvora težu od 10 godina, što je približno na prošlogodišnjem nivou.

Uz krivične prijave koje su ostale neriješene kod drugih organa u 2008.godini državno tužilaštvo je imalo u radu ukupno krivičnih prijava protiv 15.254 lica. Od toga, u radu osnovnih državnih tužilaštava bilo je 14.620, a u radu viših državnih tužilaštava protiv 634 lica.

Dakle, u ukupnom broju krivičnih prijava koje je državno tužilaštvo imalo u radu u izvještajnoj godini, 4,15% je bilo izvršilaca teških i najtežih krivičnih djela.

Uprava policije je podnijela krivične prijave protiv 7.016 lica. Na inicijativu državnih tužilaca postupak je pokrenut protiv 239 lica, na inicijativu sudova protiv 73 lica, te protiv 504 lica prijave su podnijeli drugi državni organi; više pravnih lica podnijelo je krivične prijave protiv 1.290 lica, dok su oštećeni građani podnijeli krivične prijave protiv 1.296 lica.

Krivične prijave koje podnosi Uprava policije zadovoljavaju svojim kvalitetom. Međutim, kvalitetom ne zadovoljavaju krivične prijave oštećenih i odredjenog broja pravnih lica. Postupak njihovih provjera u pretkrivičnoj fazi traje dugo što se negativno odražava na efikasnost i kvalitet rada državnih tužilaca. Potreba da ove krivične prijave gotovo redovno budu provjeravane pribavljanjem dopunskih podataka i mišljenja stručnih lica i stručnih timova, utiče na znatno odugovlačenje postupka.

Naravno, svako odugovlačenje postupka stvara nezadovoljstvo kod podnosilaca krivičnih prijava i oštećenih i unosi nepovjerenje u objektivnost i nepristrasnost državnih tužilaca. Kod državnih tužilaca je uvijek prisutna svijest o šteti koju zbog toga trpe ili mogu da pretrpe. Zbog toga nastoje da u okviru svojih ovlašćenja preduzmu sve što je potrebno da skrate rok prikupljanja podataka i obavještenja neophodnih za odluku. Međutim, još izraženija im je svijest o zakonskoj obavezi, da samo u slučajevima postojanja osnovane sumnje mogu pokretati krivičnu proceduru protiv odredjenog lica, zbog odredjenog krivičnog djela i zbog toga istrajavaju na započetim pretkrivičnim postupcima, vrlo često trpeći potpuno neosnovane prigovore.

Državno tužilaštvo je u 2008.godini odbacilo krivične prijave protiv 3.121 lica, od toga u nadležnosti osnovnih državnih tužilaštava protiv 3.101, a u nadležnosti viših državnih tužilaštava protiv 20 lica.

Procenat odbačenih krivičnih prijava iznosi 20,46%, što je u poredjenju sa prethodnom godinom više za 9,12%. Činjenica da je od ukupnog broja odbačenih krivičnih prijava samo 20 protiv lica koja su prijavljena višim državnim tužilaštvima u

Crnoj Gori, dovoljno upućuje na zaključak da su krivične prijave rješavane odbačajem, protiv lica koja su prijavljena zbog lakših krivičnih djela koja su u stvarnoj nadležnosti osnovnih državnih tužilaštava i čiji podnosilac nije bila Uprava policije.

Najveći broj odbačenih krivičnih prijava je protiv izvršilaca krivičnog djela kradja, protiv izvršilaca lakših krivičnih djela iz oblasti bezbjednosti javnog saobraćaja, nasilja u porodici i krivičnih djela protiv službene dužnosti. U najvećem broju slučajeva u pitanju su krivične prijave koje su podnijete od strane građana čija osnovanost u postupku provjere nije mogla biti dokazana.

Povećanom procentu odbačenih krivičnih prijava doprinijela je i češća primjena instituta odloženog gonjenja, što u ovogodišnjem izvještaju zaslužuje poseban komentar.

Statistika o radu osnovnih državnih tužilaštava u 2008 godini pokazuje da su primjenjujući institut odloženog krivičnog gonjenja, završili 240 krivičnih sporova u tužilaštvu, sprovodeći postupak poravnanja sa osumnjičenim, uz uslov ispunjavanja zakonom propisanih obaveza. Primjenom ovog instituta tužioci su od osumnjičenih naplatili 37.200,00 € i uplatili ih u korist humanitarnih organizacija i javnih ustanova i 19.158,00 € na ime naknade štete oštećenim.

Ovaj podatak značajno je doprinio efikasnom rješavanju velikog broja krivičnih predmeta, jer nijesu upućeni u redovnu sudsku proceduru i ohrabrujući je kada je u pitanju preuzimanje nove uloge u budućoj primjeni Sporazuma o priznanju krivice, jer je očigledno, da su tužioci ovladali nekim vještinama koje je potrebno imati u slučajevima kada se želi primijeniti neki alternativni način rješavanja krivičnog spora.

Odložena krivična gonjenja u 2007 i 2008. godini

Tužilaštvo	Br.KTO u 2007.g.	Br.KTO u 2008.g.	Naplaćeno u 2007.g.	Naplaćeno u 2008.g.	Oštećeni u 2007.g.	Oštećeni u 2008.g.
Podgorica	23	86	3.870 €	18.050€	3.870€	5.300€
Nikšić	25	39	4.940	7.350		
Ulcinj	5	1	750€	200€		
Bar	5	6	600€	850€		
Kotor	7	11	1.400€	2.300€		
Herceg Novi		25		2.950€		3.093€
Kolašin		4		250€		1.095€
Bijelo Polje	6	34	750€	1.600€		8.920€
Pljevlja	17	20	1.250€	1.300€	600€	750€
Berane	6	2	1.200€	300€		

Rožaje	9	5	1.800€	1.000€		
Plav	5	3	770€	450€		
Cetinje	9	4	1.400€	600€	349€	
UKUPNO:	117	240	18.730€	37.200€	4.819€	19.158€

Podaci prikazani u tabeli pokazuju da je institut odloženog gonjenja u 2008.godini, u odnosu na prethodnu godinu, korišćen više u procentu od 105%.

U 2008.godini državni tužioci su podnijeli zahtjeva za sprovođenje istrage protiv 3.659 lica što je manje za 3,48% u odnosu na prethodnu godinu i to protiv 3.072 u nadležnosti osnovnih državnih tužilaštava i 587 u nadležnosti viših državnih tužilaštava. Uz neriješene zahtjeve za istragu iz prethodnih godina kojih je bilo protiv 4.200 lica, državni tužioci su imali u radu ukupno zahtjeva za sprovođenje istrage protiv 7.771 lica, od toga protiv 587 lica koja su bila osnovano sumnjiva da su izvršila teška i najteža krivična djela.

U odnosu na prethodnu godinu kada je u radu bilo zahtjeva za istragu protiv 7.916 lica, statistički podaci u 2008.godini upućuju na zaključak da je broj zahtjeva smanjen za 1,83%.

Neriješeni zahtjevi za sprovođenje istrage protiv 2.875 lica na kraju 2008.godine ili 31,54% manje nego u prethodnoj godini, od toga protiv 167 lica u nadležnosti višeg suda ili 25,44% manje nego u prethodnoj godini, rezultat su izuzetnih napora koje su u izvještajnoj godini imali državni tužioci i sudovi u ovoj fazi postupka.

Broj neriješenih zahtjeva za sprovođenje istrage na kraju 2008.godine, nakon više godina statističkog praćenja ovog podatka, prvi put je ispod nivoa jednogodišnjeg priliva podnijetih zahtjeva za sprovođenje istrage. Rezultat je ohrabrujući i sasvim sigurno će predstavljati doprinos jačanju pravne sigurnosti građana u ovoj fazi postupka i autoritetu državnog tužilaštva i sudova u gonjenju izvršilaca krivičnih djela, suzbijanju svih oblika kriminaliteta i zaštiti njihovih žrtava.

Nakon završene istrage postupak je obustavljen protiv 304 lica, što je u poredjenju sa prethodnom godinom manje za 48,21%, od toga u nadležnosti osnovnog državnog tužilaštva protiv 266, a u nadležnosti višeg državnog tužilaštva protiv 38 lica. U najvećem broju slučajeva obustava je uslijedila kao posledica nedostatka dokaza da je izvršeno krivično djelo zbog kojeg je vodjena, odnosno, nepostojanja bitnih elemenata bilo kog krivičnog djela koje se goni po službenoj dužnosti.

Podatak o značajnom smanjenju obustava postupka nakon istrage nesumnjivo upućuje na zaključak, da su državni tužioci tokom 2008.godine kvalitetnije pripremali dokaze za podnošenje zahtjeva za istragu i bili selektivniji prema podnešenim krivičnim prijavama, što je u krajnjem dalo doprinos podizanju kvaliteta rada u tužilačkoj organizaciji.

Protiv 9 lica istraga je prekinuta zbog nemogućnosti daljeg vodjenja, obično zbog nedostupnosti lica protiv kojeg je pokrenuta, dok je protiv 149 lica vodjenje istrage ustupljeno nadležnim organima druge države, diplomatskim putem.

U 2008.godini državna tužilaštva u Crnoj Gori su optužila 8.677 izvršilaca krivičnih djela, od toga, protiv 3.867 lica podignute su optužnice poslije sprovedene

istrage, 383 lica su neposredno optužena, dok je protiv 4.173 lica podnijet optužni predlog.

Uz neriješena optuženja iz ranijih godina, u izvještajnoj godini je kod sudova bilo optuženja protiv 21.369 izvršilaca krivičnih djela.

Od ovog broja u nadležnosti viših državnih tužilaštava optužena su 553 lica. Uz neriješena optuženja iz ranijih godina, u ovoj nadležnosti bilo je optuženja ukupno protiv 1.561 lica.

Postupajući po optuženjima državnih tužilaca, sudovi su u 2008.godini donijeli 10.145 odluka, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 31,76%.

Protiv 7.734 lica donijeli su osudjujuće presude. Protiv 1.147 oslobadjajuće, a protiv 790 odbijajuće. Nakon optuženja postupak je obustavljen protiv 752 lica.

U nadležnosti viših sudova donijete su odluke protiv 580 optuženih lica. Od toga, osudjujućom presudom riješena su optuženja protiv 488 lica, protiv 54 lica je donijeta oslobadjajuća presuda, protiv 37 lica odbijajuća.

Na kraju izvještajnog perioda ostalo je neriješeno optuženja protiv 10.411 lica, što je u poredjenju sa prethodnom godinom manje za 18,01%, od toga u nadležnosti viših sudova protiv 978 lica, što je u poredjenju sa prethodnom godinom manje za 3,07%. Iako je u nadležnosti viših sudova došlo do smanjenja broja neriješenih optuženja na kraju godine, mora se primjetiti, da je broj nezavršenih postupaka i dalje veliki i da značajno prevazilazi jednogodišnji priliv podignutih optužnica u ovoj nadležnosti.

Nezadovoljni kaznenom politikom sudova, državni tužioci su u 2008.godini izjavili 2.390 žalbi, od toga 1.142 zbog odluke o kazni i 763 protiv oslobadjajućih sudskih presuda.

U izvještajnom periodu sudovi su riješili 1.940 žalbi državnih tužilaca, što je u poredjenju sa prethodnom godinom više za 33,45%, dok je na kraju 2008.godine ostalo neriješenih žalbi protiv 749 lica, imajući u vidu i one, koje su izjavljene u ranijim godinama, što u odnosu na prethodnu godinu, predstavlja smanjenje za 37,04%.

Odlučujući po žalbama državnih tužilaca zbog odluke o kazni, sudovi su uvažili 439, a odbili žalbe protiv 324 lica, uvažili su i 306 žalbi izjavljenih protiv oslobadjajućih presuda, a odbili 542 žalbe.

Analiza podataka koji se odnose na donijete odluke žalbenih sudova pokazuje, da je broj uvaženih žalbi (763) značajno manji od broja odbijenih (1.177), ali sasvim sigurno nije zanemarljiv, jer su državni tužioci, kao procesna stranka, uspjeli da izmijene sudske odluke o kazni protiv 439 lica, tako što su žalbenim razlozima kod instancionih sudova izdejstvovali strožije kazne, odnosno protiv 306 lica uspjeli da ishoduju ukidanje oslobadjajućih sudskih odluka.

Većom aktivnošću u žalbenom postupku, državni tužioci i sudje su u 2008.godini dali dalji doprinos efikasnosti krivičnog postupka i značajan doprinos jačanju javnog povjerenja u postizanje pravde.

U cilju ostvarivanja svrhe krivičnih sankcija državni tužioci će i dalje nastojati da izjavljivanjem žalbi utiču na donošenje pravilnih odluka sudova i na ujednačavanje njihove kaznene politike.

Medjutim, ocjena kaznene politike se ne može temeljiti samo na statističkim podacima. Posebno mjerodavnu ocjenu o njoj ne može dati državni tužilac kao procesna stranka, niti je osnovano dovoditi u pitanje na osnovu činjenica o broju uslovnih osuda, novčanih kazni, sudskih opomena i blagih kazni zatvora.

Samo temeljna analiza strukture kriminala i izvršilaca može biti osnov za ocjenu da li je kaznena politika sudova blaga, ili ne.

PREGLED PRIJAVLJENIH POZNATIH POČINILACA, PO VRSTAMA KRIVIČNIH DJELA

KRIVIČNA DJELA PROTIV ŽIVOTA I TIJELA

*****

Zaštitni objekt krivičnih djela propisanih u ovoj glavi je život i tijelo čovjeka. Krivično pravo, štiti ove vrijednosti strogo propisanim kaznama. Za krivično djelo teško ubistvo naše Krivično zakonodavstvo propisuje mogućnost izricanja kazne zatvora od 40 godina, koja je najstrožija u sistemu krivičnih sankcija.

Osim krivičnih djela koja se sastoje u povredi, odnosno lišenju života i tijela, ova glava sadrži i krivična djela koja za posledicu imaju i njihovo samougrožavanje.

*****

Zbog izvršenja krivičnih djela protiv života i tijela, u 2008.godini prijavljeno je 847 punoljetnih izvršilaca. Uz neriješene prijave iz ranijih godina, protiv 273 lica, državna tužilaštva su imala u radu ukupno krivičnih prijava protiv 1.120 lica.

U izvještajnoj godini povećan je procenat novih izvršilaca ovih krivičnih djela za 8,66%

Rješavajući podnesene krivične prijave, državni tužioci su donijeli 58 odluku o odbačaju, protiv 353 lica zahtijevali su sprovođenje istrage, dok su optužnim aktima obuhvatili 761 izvršioaca. Uz neriješena optuženja iz ranijih godina, u postupcima pred našim sudovima nalazilo se 2.028 izvršilaca ovih krivičnih djela.

Sudovi su donijeli presude protiv 922 lica, od toga, osudjujućom presudom riješena su 734 optuženja, oslobadjajućom 116, dok je protiv 58 lica postupak završen odbijajućom presudom zbog odustanka državnog tužioca od gonjenja.

Tužilac se žalio protiv 327 presuda i to, protiv 194 zbog odluke o kazni i protiv 133 odluke iz drugih razloga.

Sudovi su uvažili 101 žalbu državnih tužilaca - 64 zbog odluke o kazni i 37 iz drugih razloga, a odbili 159 žalbi državnih tužilaca - 99 zbog odluke o kazni i 60 iz drugih razloga.

Zbog izvršenja krivičnog djela - ubistvo iz člana 143 Krivičnog zakonika, u 2008.godini prijavljeno je 10 izvršilaca, što u poredjenju sa prethodnom godinom predstavlja određeno smanjenje čime se nastavlja trend smanjenja izvršilaca ovih krivičnih djela kojih je u 2007 godini bilo 11, a u 2006.godini 21 izvršilac.

Na kraju izvještajnog perioda kod suda je ostalo neriješeno zahtjeva za sprovođenje istrage protiv 6 lica, dok je protiv 5 lica podignuta optužnica. Uz neriješene optužnice iz ranijeg perioda u postupcima pred sudovima nalazilo se 36 lica optuženih zbog izvršenja krivičnog djela - ubistvo.

U izvještajnom periodu 8 lica je osudjeno na kaznu zatvora, a nije bilo oslobadjajućih ili odbijajućih odluka protiv izvršilaca ovih krivičnih djela. Na kraju izvještajne godine ostala su neriješena optuženja protiv 27 lica.

Državni tužioci su izjavili 5 žalbi, 3 zbog odluke o kazni i 2 iz drugih razloga. Jedna žalba zbog odluke o kazni je riješena tako što je odbijena, jedna žalba je uvažena, dok je na kraju izvještajnog perioda ostalo neriješenih 7 žalbi.

Zbog izvršenja krivičnog djela - teško ubistvo iz člana 144 Krivičnog zakonika, u 2008.godini prijavljeno je 7 lica, što u odnosu na prethodnu

godinu kada je prijavljeno 8 izvršilaca ovih krivičnih djela predstavlja takodje određeno smanjenje, a u odnosu na 2006.godinu, kada je prijavljeno 13 izvršilaca ovih krivičnih djela značano smanjenje 38,46%.

Ovi podaci takodje ukazuju na trend smanjenja izvršilaca najtežih krivičnih djela iz ove oblasti kriminala.

Na kraju izvještajne godine kod sudova je ostalo neriješeno zahtjeva za sprovođenje istrage protiv 9 lica, a protiv 8 lica su državni tužioci podigli optužnice. Uz neriješene optužnice iz prethodnih godina, u postupcima pred našim sudovima nalazilo se 20 optuženih izvršilaca krivičnog djela teško ubistvo, što je u poredjenju sa prethodnom godinom manje za 6 lica.

Postupak protiv 10 lica okončan je osudjujućom presudom, dok nije bilo oslobadjajućih ili odbijajućih sudskih odluka. Na kraju izvještajne godine ostala su neriješena optuženja protiv 10 lica - protiv 2 lica manje nego u prethodnoj godini.

Državni tužioci su izjavili žalbe protiv 9 sudskih odluka - 2 zbog odluke o kazni i 7 iz drugih razloga.

Uvažena je 1 žalba zbog odluke o kazni, a odbijeno je 6 žalbi od toga 2 zbog odluke o kazni i 4 iz drugih razloga. Na kraju 2008.godine ostalo je neriješeno 5 žalbi državnih tužilaca.

U odnosu na prethodnu godinu, smanjen je i broj izvršilaca krivičnog djela - ubistvo u pokušaju kojih je u 2008.godini bilo 41, a u 2007.godini 47, dok je broj izvršilaca krivičnog djela - teško ubistvo u pokušaju porastao u odnosu na prethodnu godinu, tako da ih je u 2008.godini bilo 18, a u 2007.godini 13.

Medjutim, porastao je broj izvršilaca krivičnog djela - teška tjelesna povreda. Za razliku od 2007.godine u kojoj je prijavljeno 186 lica zbog izvršenja ovog krivičnog djela, u 2008.godini bilo je 230 lica, kao i izvršilaca krivičnog djela - laka tjelesna povreda kojih je u 2008.godini bilo protiv 408 lica a u 2007.godini protiv 316 lica.

Još uvijek je veliki broj neriješenih optuženja za najteža krivična - djela ubistvo i teško ubistvo, kao i za pokušaje izvršenja ovih krivičnih djela. Podatak da su u postupcima kod naših sudova ostala neriješena optuženja protiv 237 izvršilaca ovog krivičnog djela, od kojih 37 odgovaraju za ubistvo i teško ubistvo, zaslužuje dodatnu analizu razloga za veoma sporo rješavanje ovih slučajeva. Pri činjenici da postoji tendencija smanjenja izvršilaca najtežih krivičnih djela iz ove glave Zakonika, veći doprinos moraju dati sudovi efikasnijim sprovođenjem krivične procedure u svim njenim fazama i kaznenom politikom koja je i dalje u odnosu na izvršioce najtežih krivičnih djela protiv života, koja su ostala u pokušaju, blaga.

Činjenica da je u ovoj godini došlo do značajanog povećanja broja izvršilaca krivičnih djela - teška i laka tjelesna povreda skreće pažnju na porast nasilja, koja za posledicu ima povredu tjelesnog integriteta. U narednoj godini njoj treba posvetiti pažnju, jer ova vrsta nasilja uvijek predstavlja potencijalnu opasnost i za teže ugrožavanje dobara koje predstavlja zaštitni objekt ove glave Krivičnog zakonika. Zato, osim efikasnog krivičnog gonjenja od strane državnih tužilaca, koje očigledno nije izostalo, neophodno je posvetiti veću pažnju efikasnijem sudjenju, kaznenoj politici i efikasnom izvršenju krivičnih sankcija, radi ostvarivanja njihove svrhe.

KRIVIČNA DJELA PROTIV POLNE SLOBODE

*****

Zaštitni objekt ove glave krivičnog zakonika je pravo na seksualno samoopredjeljenje. U skladu sa tim, inkriminišu se one seksualne radnje koje se vrše uz upotrebu nasilja, kao i one, koje se vrše prema licu kojem se zbog psihofizičke nezrelosti ne može priznati pravo na seksualno opredjeljenje.

*****

U izvještajnoj godini zbog izvršenja krivičnih djela protiv polne slobode prijavljeno je 48 lica. Uz neriješene prijave iz ranijeg perioda, bilo ih je ukupno u radu protiv 56 lica.

U poredjenju sa prethodnom godinom, broj izvršilaca ovih krivičnih djela ostao je na približno istom nivou.

Državni tužioci su odbacili krivične prijave protiv 14 lica, protiv 28 je zahtijevano sprovođenje istrage, dok je protiv 23 lica podignuta optužnica.

Uz neriješena optuženja iz ranijih godina, kod nadležnih sudova su u toku postupci protiv 90 lica. Protiv 14 izvršilaca ovog krivičnog djela donijete su osudjujuće presude kojima su sudovi izrekli 14 kazni zatvora, 2 lica su oslobođena od optužbe, dok je protiv 1 lica optužba odbijena, nakon odustanka državnog tužioca.

Na kraju 2008.godine ostalo je neriješenih optuženja protiv 65 lica, što je na navou prošlogodišnjeg rezultata.

Državni tužioci su izjavili 8 žalbi protiv odluka sudova i to, 3 žalbe zbog odluke o kazni i 5 protiv oslobađajućih presuda.

Odlučujući po ovim i neriješenim žalbama iz ranijeg perioda, sudovi su uvažili 7 žalbi i to, 3 zbog odluke o kazni i 4 izjavljene protiv oslobađajućih presuda, dok su 2 žalbe odbili. Kod sudova je ostalo neriješeno 6 žalbi državnih tužilaca. U 2008.godini u žalbenom postupku, sudovi su bili znatno efikasniji, a državni tužioci uspješniji u žalbama izjavljenim protiv oslobađajućih presuda i odluka o kazni.

Zbog krivičnog djela - silovanje iz člana 204 Krivičnog zakonika, prijavljena su 23 lica - 10 lica više, nego u prethodnoj godini.

Protiv 6 lica krivične prijave su odbačene, protiv 17 lica je podnjet zahtjev za sprovođenje istrage, dok je protiv 9 lica podignuta optužnica.

Uz neriješena optuženja iz ranijih godina, sudovi su imali u radu optuženja protiv 28 lica zbog ovog krivičnog djela.

Donijeto je 5 osudjujućih presuda. Svim licima su izrečene kazne zatvora, dok je u odnosu na 1 lice donijeta odbijajuća presuda.

Sudovi su riješili 4 žalbe državnih tužilaca izjavljene protiv oslobađajućih presuda, iz ranijeg perioda, tako što su 4 žalbe uvažili.

Zbog krivičnog djela - nedozvoljene polne radnje iz člana 208 Krivičnog zakonika, prijavljeno je 18 lica - 7 više u odnosu na prethodnu godinu.

Državni tužioci su optužili 10 izvršilaca ovog krivičnog djela. Kod sudova se, imajući u vidu optuženja iz ranijih godina, vodi postupak protiv 23 izvršioca ovog krivičnog djela.

Osudjujućom presudom okončan je postupak protiv 9 lica, od kojih je 8 osudjeno na kaznu zatvora, dok je jednom licu izrečena mjera bezbjednosti - obavezno psihijatrijsko liječenje u ustanovi, 3 lica su oslobođena od optužbe, dok je protiv 1 lica donijeta odbijajuća presuda.

U odnosu na prethodnu godinu smanjen je broj krivičnih djela posredovanje u prostituciji iz člana 210 Krivičnog zakonika. Prijavljena su 2 izvršioca ovog krivičnog djela - 10 manje nego u 2007.godini. Sve krivične prijave podnijela je policija.

U postupku kod suda u 2008.godini nalazilo se 28 lica optuženih za ovo krivično djelo. Riješene su samo 3 optužnice, tako što su 3 lica oslobođena, dok je ostalo 25 neriješenih optuženja.

KRIVIČNA DJELA PROTIV BRAKA I PORODICE

*****

Zaštitni objekt ove glave Krivičnog zakonika je pravna valjanost zaključenja braka i porodični odnosi u dijelu zaštite maloljetnih i onih članova porodice prema kojima se vrše teške povrede njihovih osnovnih prava, kao što je slučaj kod krivičnih djela - nasilje u porodici.

*****

U izvještajnoj godini prijavljen je 651 izvršilac ovih krivičnih djela, što je u poredjenju sa prethodnom godinom, manje za 9,33%. Uz neriješene prijave iz ranijeg perioda, u postupku su bile krivične prijave protiv 1.007 lica, što je takodje u poredjenju sa prethodnom godinom manje za 7,10%.

Najveći broj lica - 570, prijavljen je zbog krivičnog djela - nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici - član 220 Krivičnog zakonika, ali 10,79% manje, nego prethodne godine.

Uz neriješene prijave iz ranijeg perioda, državni tužioci su imali u postupku prijave protiv 898 izvršilaca ovog krivičnog djela.

Postupajući po ovim prijavama, državni tužioci su donijeli 365 rješenja o odbačaju, protiv 181 lica podnijeli su zahtjeve za prikupljanje potrebnih obavještenja koji su ostali neriješeni kod drugih organa, protiv 92 lica zahtijevano je sprovođenje istrage, poslije koje je postupak obustavljen protiv 29 lica.

U izvještajnoj godini optužena su 444 izvršioca ovog krivičnog djela, pa je uz neriješena optuženja iz ranijeg perioda, kod sudova u postupku bilo optuženja protiv 835 lica.

Osudjujućom presudom okončan je postupak protiv 369 izvršilaca ovih krivičnih djela, na kaznu zatvora osudjena su 73 lica, novčanom kaznom 36 lica, 2 izvršioca su dobila sudsku opomenu, dok je 258 izvršilaca dobilo uslovnu osudu. Od optužbe oslobođeno je 39 lica, dok je protiv 45 lica postupak okončan odbijajućom presudom nakon odustanka državnog tužioca od gonjenja.

Mjera bezbjednosti obaveznog psihijatrijskog liječenja u ustanovi izrečena je prema 13 izvršilaca ovih krivičnih djela.

Nakon optuženja postupak je obustavljen u odnosu na 13 lica. Na kraju izvještajnog perioda ostalo je neriješeno optuženja protiv 349 lica, što je u poredjenju sa prethodnom godinom manje za 8,63%.

Nezadovoljni sudskim odlukama, državni tužioci su izjavili 57 žalbi - 31 zbog odluke o kazni i 26 iz drugih razloga.

Uvaženo je 15 žalbi - 8 zbog odluke o kazni i 7 iz drugih razloga. Odbijeno je 20 žalbi - 13 zbog odluke o kazni i 7 iz drugih razloga. Na kraju 2008.godine, ostalo je neriješeno žalbi protiv 46 lica.

Broj prijavljenih izvršilaca ovih krivičnih djela, iako manji nego u prethodnoj godini za 9,33%, ukazuje na još uvijek visok stepen nasilja u našim porodicama, koji se sasvim sigurno ne može rješavati, niti bitno suzbijati samo krivičnopравnom represijom.

KRIVIČNA DJELA PROTIV IMOVINE

*****

Zaštitni objekt ove glave Krivičnog zakonika je imovina. Kod nas, kao i u drugim zemljama veoma je visoko učešće imovinskih krivičnih djela u ukupnom kriminalitetu; zbog toga inkriminacije koje sadrži ova glava imaju veliki praktični značaj. Osim u ovoj i u drugim glavama Krivičnog zakonika postoji krivično djelo kojima se inkriminiše napad i ugrožavanje imovine. Međutim, njima se ugrožavaju i neka druga dobra (pronevjera, zloupotreba itd.), pa su po principu pretežnosti sistematizovana u drugim dijelovima krivičnog zakonika.

*****

U izvještajnoj godini prijavljena su 2.492 izvršioca krivičnih djela protiv imovine, što je u poredjenju sa prethodnom godinom manje za 8,21%. Uz neriješene prijave iz ranijeg perioda, državni tužioci su postupali protiv 4.287 lica osumnjičenih za ova krivična djela.

Protiv 944 lica krivične prijave su odbačene, protiv 932 lica zahtijevano je sprovođenje istrage, protiv 2.134 lica podignute su optužnice. Uz neriješena optuženja iz ranijih godina u postupku kod naših sudova nalazilo se 4.693 lica optuženih zbog imovinskih krivičnih djela, što je manje za 14,45%, u odnosu na prethodnu godinu.

Osudjujuće presude donijete su u odnosu na 2.283 lica, što je u poredjenju sa prethodnom godinom više za 53,01%. Na kaznu zatvora osudjeno je 868 lica, što je u poredjenju sa prethodnom godinom, više za 45,39%, na novčanu kaznu 100 lica, u odnosu na 1.032 lica izrečena je uslovna osuda, dok je 5 lica dobilo sudsku opomenu.

Sudovi su donijeli oslobadjajuće presude protiv 272 lica, što je u poredjenju sa prethodnom godinom, manje za 38,46%, dok je odbijajućom presudom završen postupak protiv 234 lica. Nakon podignute optužnice postupak je obustavljen protiv 113 lica.

Državni tužioci su izjavili žalbe protiv 527 sudskih odluka. Odlučujući po ovim, i žalbama izjavljenim iz ranijih godina, sudovi su uvažili 180 žalbi državnih tužilaca - 95 protiv odluke o kazni i 83 izjavljene protiv oslobadjajućih presuda, dok su odbili 294 žalbe državnih tužilaca - 161 zbog odluke o kazni i 131 izjavljenu iz drugih razloga.

Na kraju 2008.godine, kod sudova su ostale neriješene 374 žalbe državnih tužilaca.

Izvršiocima ovih krivičnih djela najčešće vrše krivična djela kradja (787 prijavljenih lica), teška kradja (666 lica) i prevara (553 lica). Licima optuženim zbog ovih krivičnih djela sudovi su izrekli 751 kaznu zatvora, ali i 913 uslovnih osuda, protiv kojih su tužioci izjavili 446 žalbi, nastojeći da utiču na promjene kaznene politike sudova prema izvršiocima teških i najtežih oblika krivičnog djela kojima se napada imovina.

Statistički podaci praćenja kriminaliteta u ovoj oblasti posljednjih godina pokazuju stalnu tendenciju pada izvršilaca krivičnih djela protiv imovine. Podatak da ih je u ovoj godini ukupno bilo manje za 8,21%, a izvršilaca najčešćih i najtežih krivičnih djela iz ove glave kradja, teška kradja i prevara za 10,32%, sasvim sigurno je u vezi sa očigledno pojačanim aktivnostima državnih tužilaca i sudija u efikasnom rješavanju započetih krivičnih postupaka koji su okončani sa znatno većim brojem osudjujućih presuda i izrečenih kazni zatvora.

Značajan napredak državni tužioci su ostvarili i u žalbenim postupcima zbog ovih krivičnih djela, u kojima su uspjeli da izmijene sudske odluke u 180 slučajeva.

KRIVIČNA DJELA PROTIV PLATNOG PROMETA I PRIVREDNOG POSLOVANJA

*****

Krivični zakonik sadrži posebnu glavu krivičnih djela protiv privrednog poslovanja i platnog prometa. Krivičnopravna zaštita u ovoj oblasti u prvi plan stavlja slobodu i ravnopravnost privredjivanja za sve privredne subjekte.

Do donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnom tužiocu i Zakona o sudovima, za sva krivična djela iz ove glave, stvarno nadležna su bila osnovna ili viša državna tužilaštva u Crnoj Gori.

Donošenjem novih organizacionih zakona za oblast tužilaštva i sudstva, čije su odredbe značajne za ovaj dio izvještaja, stupile na snagu početkom jula, odnosno, septembra mjeseca 2008.godine, najznačajnija krivična djela iz ove glave prešla su u stvarnu nadležnost Odjeljenja za suzbijanje organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina i specijalizovanih odjeljenja Višeg suda u Podgorici i Bijelom Polju.

U pitanju su svi oblici krivičnih djela: pranje novca, povreda ravnopravnosti u vršenju privredne djelatnosti, zloupotreba monopolističkog položaja, prouzrokovanje stečaja, prouzrokovanje lažnog stečaja, lažni bilans, zloupotreba procjene, odavanje poslovne tajne i odavanje i korišćenje berzanske tajne.

U vezi sa tim, u ovom dijelu godišnjeg izvještaja biće prikazani podaci iz rada osnovnih i viših državnih tužilaštava u Crnoj Gori, do perioda u kojem su se sva krivična djela iz ove glave nalazila u njihovoj stvarnoj nadležnosti, dok će dio podataka u vezi sa naprijed navedenim izmjenama, biti prikazan u posebnom dijelu godišnjeg izvještaja koji obuhvata rad Odjeljenja za suzbijanje organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina.

*****

U izvještajnoj godini prijavljeno je 459 izvršilaca ovih krivičnih djela. Uz neriješene prijave iz ranijih godina, državni tužioci su imali u radu ukupno prijava protiv 611 izvršilaca ovih krivičnih djela.

Protiv 85 lica krivične prijave su odbačene, protiv 165 lica zahtijevano je sprovođenje istrage, a optuženo je 398 lica. Uz neriješena optuženja iz ranijih godina, sudovi su imali u radu ukupno 1305 lica optuženih zbog izvršenja ovih krivičnih djela.

Osudjujuće presude donijete su u odnosu na 360 lica, oslobadjajuće u odnosu na 104 lica, odbijajuće u odnosu na 94 lica, protiv 2 lica izrečene mjere bezbjednosti, dok je protiv 10 lica postupak obustavljen nakon podignute optužnice.

Protiv 157 sudskih odluka državni tužioci su izjavili žalbe i to 51 zbog odluke o kazni i 106 žalbi iz drugih razloga.

Sudovi su uvažili 35 žalbi državnih tužilaca, dok su 82 žalbe odbili. Na kraju 2008.godine ostalo je neriješeno 78 žalbi državnih tužilaca.

U izvještajnoj godini izvršioци ovih krivičnih djela najčešće su vršili krivično djelo - nedozvoljena trgovina (160 prijavljenih lica), krijumčarenje (57 prijavljenih lica), falsifikovanje novca (75 prijavljenih lica), zloupotreba ovlašćenja u privredi (13 prijavljenih lica) i utaja poreza (40 prijavljenih lica).

Prateći posebno statističke podatke osnovnih i viših državnih tužilaštava u Crnoj Gori, za krivična djela koja su u vezi sa pomenutim zakonskim izmjenama prešla u stvarnu nadležnost Specijalnog odjeljenja, uočava se, da su iz te grupe krivičnih djela, u izvještajnoj godini ova tužilaštva imala krivične prijave protiv 15 lica i to: protiv 4 lica zbog krivičnog djela pranje novca i 11 zbog krivičnog djela prouzrokovanje lažnog stečaja.

Uz jednu krivičnu prijavu iz ranijeg perioda osnovna i viša državna tužilaštva imala su u radu ukupno krivičnih prijava protiv 5 lica zbog krivičnog djela pranje novca.

Prijave su podnijela zainteresovana pravna lica i drugi državni organi. Postupajući po krivičnim prijavama protiv 2 lica su donijeta rješenja o odbačaju, dok su prijave protiv 3 lica ostale neriješene u tužilaštvu.

Kada je u pitanju krivično djelo - prouzrokovanje lažnog stečaja, u 10 slučajeva je podnosilac prijave bila Uprava policije, a u jednom oštećeni.

Protiv jednog lica krivična prijava je odbačena, protiv 5 lica je zahtijevano sprovođenje istrage, dok je 5 prijava ostalo neriješeno kod drugih organa. Na kraju izvještajnog perioda ostale su neriješene istrage protiv 5 lica, dok su protiv 3 lica podignute optužnice. Protiv 2 lica optužnice su ustupljene nadležnim sudovima, dok je na kraju izvještajne godine ostala neriješena optužnica protiv 1 lica.

Uparedjujući podatke u izvještajnoj godini sa podacima iz prethodne godine zaključuje se, da je i ova vrsta kriminala u padu. Ukupan broj izvršilaca krivičnih djela manji je za 12,23%, a izvršilaca najtežih i najčešćih krivičnih djela iz ove glave za 21,59%.

KRIVIČNA DJELA PROTIV ZDRAVLJA LJUDI

*****

Krivičnopravna zaštita obuhvata samo slučajeve najdrastičnijeg ugrožavanja ili povrede zdravlja. Osim zajedničkog zaštitnog objekta ova krivična djela nemaju drugih zajedničkih karakteristika, jer zaštita zdravlja ljudi predstavlja veoma široku oblast počev od nesavjesnog liječenja i prenošenja zaraznih bolesti, zabrane proizvodnje i stavljanja u promet opojnih droga, pa do nesavjesnog vršenja pregleda životnih namirnica.

*****

U toku 2008.godine prijavljeno je 420 izvršilaca ovih krivičnih djela. Uz neriješene prijave iz ranijih godina, državni tužioci su imali u radu ukupno prijave protiv 428 lica.

Protiv 16 lica krivične prijave su odbačene, 401 lice je optuženo, pa su sudovi uz neriješena optuženja iz ranijih godina imali u radu ukupno optuženja protiv 865 lica. Protiv 374 lica prvostepeni postupci su završeni osudjujućim presudama, 31 lice je oslobođeno optužbe, dok je protiv 13 lica donijeta odbijajuća presuda.

Državni tužioci su u najvećem broju slučajeva bili zadovoljni kaznenom politikom sudova kada su u pitanju ova krivična djela. Izjavili su 72 žalbe i to 40 zbog odluke o kazni i 32 žalbe iz drugih zakonom predviđenih razloga.

Sudovi su uvažili 19 žalbi i to 11 izjavljenih žalbi zbog odluke o kazni i 8 iz drugih razloga.

Izvršiocima ovih krivičnih djela najčešće su vršili krivično djelo - neovlašćena proizvodnja, držanje i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 300 Krivičnog zakonika (385 prijavljenih lica) i omogućavanje uživanja opojnih droga iz člana 301 Krivičnog zakonika (26 prijavljenih lica).

Sudovi su izrekli 356 osudjujućih presuda kojima je u odnosu na 348 lica izrečene kazne zatvora. Međutim, kod sudova je ostalo neriješeno optuženja protiv 450 izvršilaca krivičnih djela iz člana 300 i 301 Krivičnog zakonika.

Ovaj podatak ukazuje na još uvijek nedovoljnu efikasnost sudova. Bez obzira na zadovoljavajuću kaznenu politiku, efikasniji prvostepeni i drugostepeni postupci, sasvim sigurno doprinijeli bi još boljim rezultatima u suzbijanju ove vrste kriminaliteta.

Uparedjujući podatke u izvještajnoj godini sa podacima iz prethodne godine, uočava se pad izvršilaca ovih krivičnih djela za 9,27%.

KRIVIČNA DJELA PROTIV ŽIVOTNE SREDINE

Pravo čovjeka na očuvanju sredine štiti se brojnim inkriminacijama koje predviđa ova glava Krivičnog zakonika.

U 2008.godini prijavljena su 452 izvršioaca ovih krivičnih djela. Uz neriješene krivične prijave iz prethodne godine, državni tužioci su imali u radu ukupno krivičnih prijava protiv 628 lica.

Odbačajem su riješene krivične prijave protiv 128 lica, 315 lica je optuženo, pa su uz neriješena optuženja iz ranijih godina sudovi imali u radu ukupno 657 optuženih lica, koja su izvršila neko od krivičnih djela iz ove glave.

Osudjujućom presudom okončan je postupak protiv 274 lica. 73 lica su oslobođena od optužbe, dok je državni tužilac odustao od optužbe protiv 54 lica.

Državni tužioci su izjavili 151 žalbu i to - 72 zbog odluke o kazni i 79 žalbi iz drugih zakonom predviđenih razloga.

Sudovi su uvažili 69 žalbi, a odbili 91 žalbu državnih tužilaca, dok je 113 žalbi ostalo neriješeno na kraju izvještajne godine. Izvršioци krivičnih djela iz ove glave Krivičnog zakonika najčešće su vršili krivično djelo - šumska krađa - prijavljeno je 325 lica.

Sudovi su izrekli 242 osudjujuće presude, od kojih je samo 79 lica osuđeno na kaznu zatvora, dok je kod sudova ostalo neriješenih optuženja protiv 174 lica.

Uporedjujući podatke u izvještajnoj godini, sa podacima u prethodnoj godini uočava se smanjenje broja izvršilaca ovih krivičnih djela za 17,09%.

Ako se ima u vidu podatak, iz prethodne izvještajne godine, u kojoj je u odnosu na 2006.godinu bilo zabilježeno povećanje izvršilaca ovih krivičnih djela za 12,32%, očigledno je da su napori državnih tužilaca i sudova, koji se ogledaju u većoj efikasnosti u rješavanju započelih postupaka, većem broju osudjujućih odluka, znatno manjem broju oslobadajućih, nego u prethodnoj godini, kao i većem angažovanju i uspjehu tužilaca, u žalbenom postupku bili nedovoljni za još veće uspjehe u suzbijanju ove vrste kriminaliteta.

Sprječavanje bespravne sječe šuma i otkrivanje učinilaca ovog krivičnog djela, kao i neophodni napori na očuvanju životne sredine, očigledno zahtijevaju veće angažovanje nadležnog ministarstva, ali i policije, posebno na zaštiti i kontroli prekograničnih prelaza.

KRIVIČNA DJELA PROTIV BEZBJEDNOSTI JAVNOG SAOBRAĆAJA

*****

Zaštitni objekt ove glave krivičnih djela je bezbjednost javnog saobraćaja. Krivičnopravna zaštita u ovoj oblasti ima poseban značaj, jer je stanje bezbjednosti saobraćaja kod nas nezadovoljavajuće. Medjutim, mora se konstatovati da se krivično pravnom zaštitom ne ostvaruju potrebni rezultati i da bi se znatno više moralo djelovati preventivno.

*****

U izvještajnoj godini prijavljeno je 1.510 izvršilaca ovih krivičnih djela. Uz neriješene krivične prijave iz ranijih godina, državni tužioci su imali u radu ukupno 2.203 lica prijavljena zbog izvršenja krivičnih djela iz ove glave, što je u poredjenju sa prethodnom godinom manje za 8,39%.

Odbačajem je riješeno 439 krivičnih prijava, 1.273 lica su optužena, pa je uz neriješena optuženja iz prethodnih godina kod sudova bilo u radu ukupno optuženja protiv 2.819 lica.

Sudovi su donijeli osudjujuće presude protiv 1.287 lica, što je u poredjenju sa prethodnom godinom više za 33,22%. Od toga 109 lica je osudjeno na kaznu zatvora, što je u predjenju sa prethodnom više za 73,01%, dok je prema 959 lica izrečena uslovna osuda, prema 115 lica izrečena je novčana kazna, 660 oslobadjajućih presuda i 81 odbijajuća.

Državni tužioci su izjavili 206 žalbi, od toga 121 zbog odluke o kazni, od kojih su 64 uvažene.

Izvršiocima krivičnih djela iz oblasti bezbjednosti javnog saobraćaja, najčešće su vršili **krivično djelo - ugrožavanje javnog saobraćaja iz člana 338 - Krivičnog zakonika**, prijavljeno je (1.081 lice) i **krivično djelo - teško djelo protiv bezbjednosti javnog saobraćaja iz člana 339 Krivičnog zakonika**, prijavljena su (422 lica).

Izvršiocima krivičnog djela - teško djelo protiv bezbjednosti javnog saobraćaja sudovi su izrekli 448 osudjujućih presuda, što je u poredjenju sa prethodnom godinom više za 29,58%, od toga 94 lica osudjeno je na kaznu zatvora, što je u predjenju sa prethodnom godinom više za 58% , dok je prema 332 lica izrečena uslovna osuda.

Protiv ovih presuda, državni tužioci su izjavili 129 žalbi i to - 83 žalbe zbog odluke o kazni, od kojih je 46 žalbi uvaženo.

KRIVIČNA DJELA PROTIV DRŽAVNIH ORGANA

*****

Krivična djela protiv državnih organa nemaju politički karakter. Zaštitni objekt je pravilno funkcionisanje državnih organa i to prije svega organa uprave.

*****

U 2008.godini prijavljena su 862 izvršioca ovog krivičnog djela, što je u poredjenju sa prethodnom godinom više za 7,34%. Uz neriješene prijave iz prethodne godine, državni tužioci su imali u radu ukupno krivičnih prijava protiv 1.220 lica.

Odbačajem su riješene prijave protiv 287 lica, 617 lica je optuženo, pa su uz neriješena optuženja iz ranijih godina, sudovi imali u radu optuženja protiv 1.268 lica.

Osudjujućom presudom završen je postupak protiv 511 lica, od toga 92 lica su osudjena na kaznu zatvora, dok je uslovna osuda izrečena u odnosu na 322 izvršioca ovih krivičnih djela.

Državni tužioci su izjavili 161 žalbu, od toga 90 žalbi zbog odluke o kazni. Sudovi su uvažili 38 žalbi, od toga 18 zbog odluke o kazni.

Izvršiocima ovih krivičnih djela najčešće su vršili **krivična djela - skidanje i povreda službenog pečata i znaka iz člana 381 Krivičnog zakonika** prijavljeno je 587 izvršilaca, što je u poredjenju sa prethodnom godinom više za 18,34%, **napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti iz člana 376 Krivičnog zakonika** prijavljeno je 166 izvršilaca, što je u poredjenju sa prethodnom godinom više za 5,06%, dok je smanjen broj izvršilaca krivičnog djela **sprječavanje službenog lica u vršenju službene radnje iz člana 375 Krivičnog zakonika za 11,53%.**

U izvještajnom periodu državni tužioci su odbacili krivične prijave protiv 200 lica, 587 lica su optužili, pa je uz neriješena optuženja iz ranijih godina kod sudova bilo u radu ukupno optuženja protiv 1.189 lica.

Sudovi su donijeli osudjujuće presude protiv 544 lica, od kojih 90 lica je osudjeno na kaznu zatvora, dok je u odnosu na 300 lica izrečena uslovna osuda

Državni tužioci su izjavili 152 žalbe, od toga, 85 zbog odluke o kazni. Sudovi su uvažili 37 žalbi, od toga, 17 zbog odluke o kazni.

Sudovi su u izvještajnoj godini imali 1.189 optužnih akata protiv izvršilaca krivičnih djela - povreda službenog pečata i znaka, napad na službeno lice u vršenju službene radnje i sprječavanje službenog lica u vršenju službene radnje. Protiv 447 lica donijeli su osudjujuće presude, od toga je samo 90 lica osudjeno na kaznu zatvora, dok su ostale neriješene optužnice protiv 562 lica, što je više u odnosu na prethodnu godinu za 34,44%.

Državni tužioci su protiv ovih odluka izjavili 152 žalbe, od toga, 85 žalbi zbog odluke o kazni, od kojih su sudovi uvažili 18 žalbi, dok je na kraju izvještajnog perioda ostala neriješena 91 žalba.

Statistički podaci očigledno pokazuju da su policija, državno tužilaštvo i sudovi u 2008.godini imali značajne aktivnosti na planu otkrivanja i prijavljivanja, gonjenja i sudjenja izvršiocima krivičnih djela protiv državnih organa, imajući u vidu znatno veći broj prijavljenih i optuženih lica, kao i lica prema kojima su sudovi donijeli osudjujuće presude i izrekli kazne zatvora.

I broj izjavljenih žalbi državnih tužilaca pokazuje da je ova vrsta kriminaliteta bila pod posebnom pažnjom u 2008.godini. Svi podaci ukazuju na veliko nastojanje ovlašćenih organa da daju svoj doprinos na suzbijanju ove vrste kriminaliteta.

KRIVIČNA DJELA PROTIV SLUŽBENE DUŽNOSTI

*****

Zaštitni objekt ove vrste krivičnih djela je javna služba, odnosno službena dužnost. Neka krivična djela iz ove glave osim službene dužnosti kao zaštitni objekt imaju i neka druga dobra, kao što su imovina, te sloboda i prava čovjeka. Izvršiocima mogu biti domaća i strana službena i odgovorna lica.

Do donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnom tužiocu i Zakona o sudovima, za sva krivična djela iz ove glave, stvarno nadležna su bila osnovna ili viša državna tužilaštva u Crnoj Gori.

Donošenjem novih organizacionih zakona za oblast tužilaštva i sudstva, čije su odredbe, značajne za ovaj dio izvještaja, stupile na snagu početkom jula, odnosno, septembra mjeseca 2008.godine, najznačajnija krivična djela iz ove glave prešla su u stvarnu nadležnost Odjeljenja za suzbijanje organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina i specijalizovanih odjeljenja Višeg suda u Podgorici i Bijelom Polju.

U pitanju su svi oblici krivičnih djela: zloupotreba službenog položaja, prevara u službi, protivzakonito posredovanje, primanje mita, davanje mita i odavanje službene tajne.

U vezi sa tim, u ovom dijelu godišnjeg izvještaja biće prikazani podaci iz rada osnovnih i viših državnih tužilaštava u Crnoj Gori, do perioda u kojem su se sva krivična djela iz ove glave nalazila u njihovoj stvarnoj nadležnosti, dok će dio podataka u vezi sa naprijed navedenim izmjenama, biti prikazan u posebnom dijelu godišnjeg izvještaja koji obuhvata rad Odjeljenja za suzbijanje organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina.

*****

U izvještajnoj godini prijavljeno je 525 izvršilaca krivičnih djela iz ove glave Krivičnog zakonika. Uz neriješene prijave iz ranijih godina, državni tužioci su imali u radu ukupno prijava protiv 872 lica. Odbačajem je riješeno 319 krivičnih prijava, optuženo je 266 lica, pa je uz neriješena optuženja iz ranijih godina kod sudova bilo u radu optuženja ukupno protiv 838 lica.

Protiv 154 lica donijete su osudjujuće presude, kojima je 57 lica osuđeno na kaznu zatvora, dok je u odnosu na 97 lica izrečena uslovna osuda.

Državni tužioci su izjavili 200 žalbi, od toga 43 žalbe zbog odluke o kazni, od kojih su sudovi uvažili 12 žalbi.

Na kraju izvještajne godine kod sudova je ostalo neriješeno 386 zahtjeva za sprovođenje istrage i 466 optuženja.

*U izvještajnoj godini izvršioi krivičnih djela iz ove glave Krivičnog zakonika, najčešće su vršili **krivična djela - zloupotreba službenog položaja iz člana 416 Krivičnog zakonika** (405 prijavljenih lica), nesavjestan rad u službi iz člana 417 Krivičnog zakonika (48 prijavljenih lica) i pronevjera iz člana 420 Krivičnog zakonika (61 prijavljeno lice).*

*Prateći posebno statističke podatke osnovnih i viših državnih tužilaštava u Crnoj Gori, za krivična djela koja su u vezi sa pomenutim zakonskim izmjenama prešla u stvarnu nadležnost Specijalnog odjeljenja, uočava se da su iz te grupe krivičnih djela u izvještajnoj godini, ova tužilaštva imala krivične prijave protiv 416 lica i to: protiv 405 lica zbog krivičnog djela **zloupotreba službenog položaja**, protiv 2 lica zbog krivičnog djela **protivzakonito posredovanje**, protiv 5 lica zbog krivičnog djela **primanje mita** i protiv 4 lica zbog krivičnog djela **davanje mita**. Imajući u vidu krivične prijave koje su zbog ovih krivičnih djela podnesene u ranijem periodu, osnovna i viša državna tužilaštva su imala u radu ukupno prijava protiv 669 lica.*

Od ukupnog broja podnesenih krivičnih prijava za ova krivična djela u izvještajnoj godini, Uprava policije je podnijela krivične prijave protiv 84 lica, dok su krivične prijave protiv 240 lica podnijeli oštećeni, a ostale krivične prijave, državni organi i zainteresovana pravna lica.

Postupajući po krivičnim prijavama, protiv 282 lica donijeta su rješenja o odbačaju - sva zbog krivičnog djela zloupotreba službenog položaja, protiv 109 lica je stavljen zahtjev za sprovođenje istrage, 182 lica su optužena.

Na kraju izvještajnog perioda ostalo je neriješeno prijava protiv 233 lica, koje se nalaze u postupku prikupljanja potrebnih obavještenja, protiv 313 lica istrage su ostale neriješene dok su optužnice podignute protiv 443 lica, takodje ostale neriješene.

U odnosu na prethodnu godinu bilježi se pad izvršilaca krivičnih djela i u ovoj oblasti kriminala za 20,45%.

KRIVIČNA DJELA PROTIV PRAVNOG SAOBRAĆAJA

*****

Ova glava inkriminiše slučajeve falsifikovanja isprava. Vjerodostojnosti isprava pruža se krivičnopravna zaštita, jer samo takve isprave imaju pravni značaj u pravnom saobraćaju.

*****

U izvještajnoj godini prijavljena su 602 izvršioca krivičnih djela protiv pravnog saobraćaja, što je u poredjenju sa prethodnom godinom manje za 16,27%, pa su uz neriješene prijave iz prethodne godine, državni tužioci imali u radu ukupno prijava protiv 742 lica. Odbačajem su riješene prijave protiv 100 lica, 511 lica je optuženo, pa su uz neriješena optuženja iz ranijih godina sudovi imali u radu optuženja ukupno protiv 1.469 lica.

Osudjujućom presudom završeni su postupci protiv 645 optuženih lica, što je u poredjenju sa prethodnom godinom, više za 9,50%, od toga, 314 lica je osudjeno na kaznu zatvora, dok je u odnosu na 325 lica izrečena uslovna osuda.

Državni tužioci su izjavili 221 žalbu, od toga, 150 zbog odluke o kazni, od kojih su sudovi uvažili 86 žalbi.

Dakle, u poredjenju sa prethodnom godinom, u ovoj godini bilježi se pad izvršilaca ovih krivičnih djela za 16,27%.

Iako kaznena politika sudova u ovoj oblasti zadovoljava, smatramo, da bi se efikasnijim postupanjem po podignutim optužnicama kojih je na kraju izvještajne godine ostalo neriješeno protiv 610 lica, mogao dati dalji doprinos u smanjenju kriminaliteta u ovoj oblasti.

KRIVIČNA DJELA PROTIV JAVNOG REDA I MIRA

*****

Javni red i mir je dobro koje je podjednako značajno i za državu i za njene građane. Zato osim drugih, uživa i krivično-pravnu zaštitu.

*****

U izvještajnoj godini prijavljeno je 610 izvršilaca krivičnih djela protiv javnog reda i mira. Uz neriješene krivične prijave iz prethodnih godina, državni tužioci su imali u radu ukupno krivičnih prijava protiv 740 lica.

Odbačajem su riješene 73 krivične prijave, 703 lica su optužena, pa je uz neriješena optuženja iz prethodnih godina kod sudova ukupno bilo u radu optuženja protiv 1.107 lica.

Osudjujućom presudom završen je postupak protiv 512 lica, što je u poredjenju sa prethodnom godinom više za 32,29%, od toga, 181 lice je osudjeno na kaznu zatvora, dok je u odnosu na 324 lica izrečena uslovna osuda.

Državni tužioci su izjavili 174 žalbe, od toga, 98 zbog odluke o kazni od kojih su sudovi uvažili 43 žalbe.

Na kraju izvještajne godine ostale su neriješene 342 istrage i 1.096 optuženja.

U poredjenju sa podacima iz prethodne godine, uočava se pad izvršilaca ovih krivičnih djela za 25,79%.

*Izvršioci krivičnih djela iz ove glave krivičnog zakonika, najčešće su vršili **krivično djelo - nasilničko ponašanje iz člana 399 Krivičnog zakonika** (306 prijavljenih lica) **i nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija iz člana 403 Krivičnog zakonika** (230 prijavljenih lica).*

**KRIVIČNA DJELA PROTIV ČOVJEČNOSTI I DRUGIH DOBARA ZAŠTIĆENIH
MEĐUNARODNIM PRAVOM**

*****

Krivčina djela iz ove glave Krivičnog zakonika predstavljaju teške povrede normi međunarodnog prava, koje su zabranjene i odgovarajućim međunarodnim konvencijama. Krivična djela propisana su na osnovu obaveze iz tih Konvencija, da se takva djela predvide kao krivična i da se njihovi učinioci kazne.

*****

U izvještajnom periodu državno tužilaštvo je primilo 5 krivičnih prijava protiv izvršilaca ovih krivičnih djela.

*U pitanju su prijave zbog krivičnog djela **trgovina ljudima** koje je, uz ostala krivična djela protiv čovječnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom, svrstano u ovu glavu Zakonika.*

Podnosilac svih krivičnih prijava je bila Uprava policije. Postupajući po njima tužilaštvo je protiv jednog lica odbacilo krivičnu prijavu, dok je protiv 4 lica zahtijevalo sprovođenje istrage. Uz neriješenu jednu istragu iz ranijeg perioda tužilaštvo je ukupno imalo zahtjeva za sprovođenje istrage protiv 5 lica. Nakon završene istrage podignute su optužnice protiv 3 lica, pa su sudovi uz neriješena optuženja iz ranijih godina kojih je bilo protiv 7 lica imali ukupno u radu optuženja protiv 10 lica zbog krivičnog djela trgovine ljudima.

U izvještajnoj godini sudovi su riješili 5 optuženja, tako što su 3 lica osuđena na kazne zatvora, a protiv 2 lica je donijeta odbijajuća presuda.

Na kraju izvještajne godine ostalo je neriješeno optuženja protiv 5 lica.

U žalbenom postupku tužioci su uspjeli da izdejtstvuju ukidanje 3 oslobadajuće odluke protiv kojih su žalbe izjavili u ranijem periodu.

ODLUKE DRŽAVNIH TUŽILAŠTAVA U KRIVIČNIM PREDMETIMA PREMA MALOLJETNIM UČINIOCIMA

*****

Krivične sankcije mogu se primjenjivati samo prema učiniocima koji su u vrijeme izvršenja krivičnog djela navršili 14 godina. Lica mlađja od 14 godina u krivičnom pravu se smatraju djecom i njima se, u slučaju izvršenja krivičnog djela, bez obzira na njegovu prirodu i težinu ne može izreći ni jedna sankcija predviđena Zakonikom.

*****

U 2008.godini prijavljeno je 13 djece zbog izvršenja krivičnih djela teška krađa, laka tjelesna povreda, učestvovanje u tuči i ugrožavanje opasnim orudjem pri tuči i svadji, što je 2,28% od ukupnog broja prijavljenih maloljetnih izvršilaca krivičnih djela. Ohrabruje novi statistički podatak, jer on pokazuje da iz godine u godinu opada kriminalitet u ovoj populaciji.

Smanjen je i broj krivično odgovornih maloljetnih učinilaca. U 2008.godini prijavljeno je 568 lica, što je u poredjenju sa prethodnom godinom manje za 9,98%. Uz neriješene krivične prijave iz ranijih godina, državni tužioci su imali ukupno 621 prijavljenog maloljetnog učinioca krivičnih djela.

Postupajući po podnesenim krivičnim prijavama, državni tužioci su donijeli rješenja o odbačaju prema 70 maloljetnih učinilaca. Prema 494 su zahtijevali pokretanje pripremnog postupka, dok su prema 443 učinioca podnijeti predlozi za izricanje vaspitnih mjera i predlozi za kažnjavanje.

U izvještajnoj godini kažnjeno je 11 maloljetnika, prema 14 maloljetnika je izrečena zavodska, a prema 361 maloljetniku vanzavodska vaspitna mjera.

Maloljetni učinioci najčešće su vršili krivična djela protiv imovine, protiv života i tijela, protiv javnog reda i mira, protiv bezbjednosti javnog saobraćaja, protiv platnog prometa i privrednog poslova, protiv zdravlja ljudi.

KRIVIČNA DJELA PROTIV IMOVINE

Prema maloljetnim učiniocima krivičnih djela iz ove glave podneseno je 277 krivičnih prijava. Najčešće su vršili krivična djela teška kradja (160), kradja (56) i oštećenje i uništenje tuđe stvari (29).

Prema 45 učinilaca krivične prijave su odbačene. Među njima 24 učinioca je bilo u starosnoj dobi ispod 14 godina. Pripremni postupak je zahtijevan prema 228 maloljetnih učinilaca, dok je prema 204 podnjet predlog za izricanje vaspitne mjere ili predlog za kažnjavanje.

Kažnjena su 2 maloljetna učinioca krivičnog djela teška kradja, prema 8 je izrečena zavodska, a prema 119 vanzavodska vaspitna mjera.

KRIVIČNA DJELA PROTIV JAVNOG REDA I MIRA

Prijavljeno je 58 maloljetnih učinilaca ovih krivičnih djela. Maloljetnici su najčešće vršili krivična djela nasilničko ponašanje - u 52 slučaja, pa je sa neriješenim prijavama iz ranijeg perioda, za ovo krivično djelo bilo u radu prijava protiv 66 maloljetnih izvršilaca.

Prema 4 maloljetna izvršioca, krivične prijave su odbačene, prema 62 maloljetnika zahtijevano je pokretanje pripremnog postupka, dok je prema 87 maloljetnika predloženo izricanje vaspitne mjere.

Sudovi su maloljetnim izvršiocima krivičnog djela - nasilničko ponašanje i drugih krivičnih djela iz ove glave izrekli 46 vanzavodskih vaspitnih mjera.

KRIVIČNA DJELA PROTIV ŽIVOTA I TIJELA

Prijavljeno je 114 maloljetnih izvršioaca ovih krivičnih djela. Najčešće su vršili krivična djela laka tjelesna povreda, u 49 slučajeva, teška tjelesna povreda u 35 slučajeva i učestovanje u tuči u 13 slučajeva.

U izvještajnoj godini prijavljeno je 8 maloljetnih izvršilaca krivičnog djela - ubistvo u pokušaju .

Prema 5 prijavljenih učinilaca državni tužiocci su odbacili krivične prijave. Prema 4 zbog toga što su bili u starosnoj dobi ispod 14 godina. Prema 108 maloljetnika je zahtijevano pokretanje pripremnog postupka, dok je prema 84 podnjet predlog za izricanje vaspitnih mjera ili za kažnjavanje.

U izvještajnoj godini kažnjena su 2 izvršioca ovih krivičnih djela. Prema 3 maloljetnika je izrečena zavodska, a prema 69 maloljetnika vanzavodska vaspitna mjera.

KRIVIČNA DJELA PROTIV BEZBJEDNOSTI JAVNOG SAOBRAĆAJA

Prijavljen je 41 maloljetni izvršilac ovih krivičnih djela. Zbog krivičnog djela - teško djelo protiv bezbjednosti javnog saobraćaja prijavljeno je 8 izvršilaca. Prema 1 izvršiocu krivičnog djela prijava je odbačena. Prema 35 je zahtijevano pokretanje pripremnog postupka, dok je prema 32 izvršioca predloženo izricanje vaspitne mjere ili kažnjavanje.

U izvještajnoj godini prema 32 maloljetna izvršioca ovih krivičnih djela izrečene su vanzavodske vaspitne mjere.

KRIVIČNA DJELA PROTIV PLATNOG PROMETA I PRIVREDNOG POSLOVANJA

Prijavljeno je 10 maloljetnih učinilaca ovih krivičnih djela. Među njima najveći je broj onih koji su se pojavili kao učinioci krivičnog djela falsifikovanje novca (8). Prema 1 maloljetnom učiniocu krivična prijava je odbačena. Prema 9 je zahtijevano pokretanje pripremnog postupka, prema 7 su podnijeti predlozi za izricanje vaspitne mjere ili kažnjavanje.

U izvještajnoj godini sudovi su izrekli 4 vanzavodske vaspitne mjere.

KRIVIČNA DJELA PROTIV ZDRAVLJA LJUDI

Prijavljeno je 12 maloljetnih učinilaca ovih krivičnih djela. Među njima najveći je broj onih koji su izvršili krivična djela neovlašćena proizvodnja, držanje i stavljanje u promet opojnih droga (12). Prema 12 je zahtijevano pokretanje pripremnog postupka, prema 11 je podniet predlog za izricanje vaspitne mjere ili predlog za kažnjavanje.

U izvještajnoj godini kažnjena su 2 maloljetna izvršioca krivičnog djela - neovlašćena proizvodnja, držanje i stavljanje u promet opojnih droga i zrečeno 7 vanzavodskih vaspitnih mjera.

U ukupnom kriminalitetu poznatih punoljetnih i maloljetnih učinilaca, maloljetnički kriminal učestvuje u procentu od 5,17%, dok kriminalitet krivično neodgovornih maloljetnih lica učestvuje uprocentu od 0,36%.

Procentat izvršenih krivičnih djela protiv života i tijela u ukupnom kriminalitetu iznosi 1,03%, protiv imovine 2,52%, protiv javnog reda i mira 0,52%, protiv bezbjednosti javnog saobraćaja 0,37 %, te protiv platnog prometa i zdravlja ljudi 0,09%.

Podaci o maloljetničkom kriminalitetu uopšte, upućuju na zaključak, da je to pojava koja ne izaziva razloge za posebnu zabrinutost. Predstojeća reforma maloljetničkog pravosuđa će sigurno stvoriti pravu osnovu za preduzimanje mjera u cilju smanjenja postojećeg procenta maloljetničkog kriminala, odnosno dati prostor da se sa porodicama, školama, socijalnim ustanovama i brojnim organizacijama, naprave programi koji će služiti suzbijanju maloljetničkog kriminaliteta i pružanju zaštite maloljetnim žrtvama kriminaliteta.

KRIVIČNE PRIJAVE ZA DJELA GDJE SU UČINIOCI OSTALI NEPOZNATI

*****

U izvještajnoj godini prijavljeno je 1.978 nepoznatih izvršilaca krivičnih djela, što je u poredjenju sa prethodnom godinom manje za 18,86%. Od toga, zbog krivičnih djela iz stvarne nadležnosti osnovnih državnih tužilaštva prijavljeno je 1.949, a iz stvarne nadležnosti viših državnih tužilaštava 29 nepoznatih izvršilaca. Dakle, u 2008.godini u ukupnom kriminalitetu nepoznatih izvršilaca, neotkrivenih izvršilaca teških i najtežih krivičnih djela bilo je 2,25%.

Uz izvršioce neotkrivenih krivičnih djela iz ranijih godina, na kraju 2008.godine ostalo je 9.891 nepoznati izvršilac, što je u poredjenju sa prethodnom godinom, manje za 16,66%, i to 9.580 kod osnovnih državnih tužilaštava i 311 kod viših državnih tužilaštava. Dakle, u ukupnom kriminalitetu neotkrivenih izvršilaca, 3,14% su izvršioци koji su učinili teška i najteža krivična djela. Odlučujući po ovim krivičnim prijavama državni tužioци su donijeli odluke o odbačaju protiv 3402 lica, od toga protiv 3381 lica zbog

zastarjelosti krivičnog gonjenja. U toku 2008.godine otkrivena su 483 izvršioca krivičnih djela od toga 387 prijavljenih u izvještajnoj godini i 96 prijavljenih iz ranijih godina. Među njima, 14 je izvršilaca teških i najtežih krivičnih djela.

I pored evidentnih napora službenika Uprave policije, mora se konstatovati, da je još uvijek visok procenat neotkrivenih izvršilaca krivičnih djela (17,26%) i da značajan broj njih izbjegava krivičnu odgovornost. Ova pojava u značajnoj mjeri ugrožava sigurnost građana i predstavlja ozbiljan kriminogeni faktor.

*****

PRIKAZ NEPOZNATIH UČINILACA PO KRIVIČNIM DJELIMA

KRIVIČNA DJELA PROTIV ŽIVOTA I TIJELA

U 2008.godini prijavljeno je 40 nepoznatih izvršilaca ovih krivičnih djela. Uz neotkrivene izvršiocyte iz ranijih godina, državni tužioci su imali u radu ukupno prijava protiv 279 nepoznatih lica.

U izvještajnoj godini ostalo je neotkriveno 9 izvršilaca krivičnog djela - teško ubistvo i 13 izvršilaca ovog krivičnog djela koje je ostalo u pokušaju, te 33 izvršiocyte krivičnog djela ubistvo i 117 izvršilaca ovog krivičnog djela u pokušaju.

Uz neotkrivene izvršiocyte ovih krivičnih djela iz ranijih godina, državni tužioci su imali u radu prijava protiv 41 nepoznatog izvršiocyte krivičnog djela ubistvo i teško ubistvo što je u poredjenju sa prethodnom godinom, manje za 22,64% i 135 izvršilaca ovih krivičnih djela u pokušaju.

Na kraju godine ostala su neotkrivena 244 izvršiocyte krivičnih djela iz ove glave, od toga 33 izvršiocyte krivičnog djela ubistvo i 117 izvršilaca ovog krivičnog djela koje je ostalo u pokušaju, kao i 9 izvršilaca krivičnog djela teško ubistvo i 13 izvršilaca ovog krivičnog djela koja su ostala u pokušaju.

Procenat neotkrivenih izvršilaca krivičnog djela ubistvo i teško ubistvo u ukupnom broju neotkrivenih izvršilaca krivičnih djela iz ove glave KZ-a je visok i iznosi 61,47%. Među neotkrivenim izvršiocima, najviše je onih koji su djela počinili u ranijim godinama.

KRIVIČNA DJELA PROTIV IMOVINE

U izvještajnoj godini prijavljena su 1.502 izvršiocyte krivičnog djela protiv imovine. Uz neriješene prijave iz ranijih godina, državni tužioci su imali u radu prijava protiv 10.708 izvršilaca ovih krivičnih djela.

Tokom 2008.godine otkriveno je 408 lica ili 3,81%, dok je ostalo neotkriveno 10.299 izvršilaca ovih krivičnih djela.

Najveći broj neotkrivenih lica prijavljen je zbog krivičnog djela kradja i teška kradja - 1.365 ili 90,87%, od kojih je, tokom 2008.godine otkriveno 26,88%.

*****

U strukturi ostalih neotkrivenih izvršilaca krivičnih djela, skreću pažnju podaci o broju nepoznatih izvršilaca krivičnog djela falsifikovanje novca i šumska kradja.

U izvještajnoj godini ostao je neotkriven 81 izvršilac krivičnog djela falsifikovanje novca. Uz neotkrivene izvršiocyte ovih krivičnih djela iz ranijih godina državni tužioci su imali u radu prijava protiv 231 nepoznatog lica. U izvještajnom periodu otkriveno je samo 13 počinitelaca ovog krivičnog djela, ili 5,62%.

U cilju suzbijanja ovog oblika kriminaliteta i uspješnog otkrivanja izvršilaca krivičnih djela, državno tužilaštvo je upozorilo odgovorna lica u Centralnoj banci Crne Gore na obavezu redovnog i blagovremenog obavještanja Uprave policije o pojavi

falsifikovanih novčanica i potrebi da joj svoje izvještaje o falsifikovanim novčanicama redovno i blagovremeno dostavljaju, a sve Poslovne banke u Crnoj Gori na obavezu utvrđivanja pravila po kojima će, odgovorna lica u tim bankama, postupati kada se posumnja da se radi o falsifikovanoj novčanici, kao i obavezi da o tome odmah moraju obavijestiti ne samo Centralnu banku, već i Upravu policije i dostaviti joj podatke o pojavi falsifikovane novčanice, licu koje je donijelo u banku i eventualno drugi značajan podatak u vezi sa tim.

Osim toga, u izvještajnoj godini prijavljeno je 67 izvršilaca krivičnih djela šumska krađa.

Uz neotkrivene izvršioce ovog krivičnog djela iz ranijih godina državni tužioci su imali u radu ukupno prijava protiv 143 izvršioaca ovog krivičnog djela. U izvještajnoj godini otkriveno je samo 12 lica, ili 8,39%.

Izvještaj Vrhovnog državnog tužioca Crne Gore o radu Državnog tužilaštva za 2008.godinu

SPECIJALNI TUŽILAC Odjeljenje za suzbijanje organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina

KRIVIČNE PRIJAVE

U 2008. godini Odjeljenju je podnijeto 16 krivičnih prijava protiv 79 punoljetnih lica, za krivična djela organizovanog kriminala i korupcije.

Za krivična djela organizovanog kriminala, podnijeto je 8 krivičnih prijava protiv 49 lica. U poređenju sa 2007.godinom u kojoj su podnešene 22 krivične prijave protiv 106 lica, broj prijavljenih lica za krivična djela organizovanog kriminala u izvještajnoj godini manji je za 57.

Za krivična djela sa elementima korupcije podnijeto je 8 krivičnih prijava protiv 29 lica. Po dvije krivične prijave protiv 3 lica, obuhvaćena su još 4 lica, za krivična djela koja ne spadaju u korupciju. Odjeljenje je imalo u radu i jedan predmet (protiv jednog lica) koji je preuzet od drugog državnog tužilaštva, nakon ukidanja prvostepene presude, zbog krivičnog djela korupcije.

U izvještajnoj godini Odjeljenje je imalo u radu 4 predmeta protiv 31 lica za krivična djela ratnih zločina. Ove predmete je Vrhovni državni tužilac povjerio u rad Odjeljenju, saglasno ovlaštenju iz člana 112 Zakona o državnom tužilaštvu.

Uprava policije je podnijela 17 prijava protiv 82 lica, a jedno lice je prijavio građanin. Sve prijave Uprave policije rezultat su zajedničkog rada policije i Specijalnog tužioca u predkrivičnom postupku, što ima osnov u zakonskom pravu i dužnositi tužioca da rukovodi predkrivičnim postupkom. To zakonsko rješenje u praksi se pokazalo kao dobro, jer nijedna krivična prijava Uprave policije nije odbačena, niti je vraćena na dopunu. Od ukupnog broja prijavljenih lica za krivična djela – organizovanog kriminala i sa elementima korupcije, 10 lica ili 12% su strani državljani i to: Republike Srbije 7 lica, BiH, Republike Hrvatske i Republike Albanije, po jedno lice.

Postupajući po krivičnim prijavama, Specijalni tužilac je u izvještajnoj godini protiv 75 lica podnio zahtjeve za sprovođenje istrage. Od toga, pred Višim sudom u Podgorici 11 zahtjeva protiv 60 lica, pred Višim sudom u Bijelom Polju dva zahtjeva protiv 9 lica i pred Osnovnim sudom u Podgorici jedan zahtjev protiv 6 lica. Protiv jednog

lica podnesena je neposredna optužnica (u predmetu sa drugim licima). U postupku prikupljanja potrebnih obavještanja, na kraju izvještajne godine ostale su neriješene dvije krivične prijave protiv 3 lica za krivična djela korupcije, kojima su obuhvaćena još 4 lica za druga krivična djela.

I S T R A G E

U izvještajnoj godini istraga je zahtijevana protiv 75 lica. Kod Višeg suda u Podgorici, u prethodnoj godini, ostalo je neriješeno istraga protiv 35 lica i jedan predlog za podizanje neposredne optužnice protiv 2 lica, dok je Osnovnog suda u Podgorici ostala neriješena jedna istraga protiv jednog lica.

Od ukupnog broja istraga (111) sudovi su završili 10 istraga protiv 51 lica i jedan predlog za podizanje neposredne optužnice protiv 2 lica. Na kraju izvještajne godine ostalo je nezavršenih 11 istraga protiv 60 lica, ili 54%.

Viši sud u Podgorici imao je u radu 17 istraga protiv 95 lica od kojih je riješio 8 istraga protiv 43 lica (47,36%) i jedan predlog protiv 2 lica za podizanje neposredne optužnice. Ovaj sud je završio u zakonskom roku 6 istraga protiv 36 lica, dok je postupak u dvije istrage trajao duže od dvije godine.

Na kraju izvještajne godine kod ovog suda ostalo je nezavršenih 9 istraga protiv 52 lica i to: tri istrage protiv 12 lica iz 2006.godine, jedna istraga protiv 4 lica iz 2006.godine sa dva proširenja istrage protiv 12 lica iz 2007.godine i 5 istraga protiv 24 lica iz 2008.godine. Postupak u nezavršenim istragama iz 2006.godine protiv 16 lica traje duže od dvije godine, a po zahtjevima za proširenje istrage protiv 12 lica iz 2007.godine duže od godinu dana. U nezavršenih 5 istraga protiv 24 lica iz 2008.godine postupak traje: u tri predmeta protiv 13 lica kraće od 6 mjeseci, u jednom predmetu protiv 7 lica, 7 mjeseci i u jednom predmetu protiv 4 lica, 9 mjeseci.

Viši sud u Bijelom Polju imao je u radu 2 istrage protiv 9 lica, od kojih je završio jednu istragu protiv 2 lica, u zakonskom roku, a na kraju izvještajne godine kod ovog suda ostala je nezavršena jedna istraga protiv 7 lica, po kojoj postupak traje kraće od 6 mjeseci

Osnovni sud u Podgorici imao je u radu 2 istrage protiv 7 lica. Sud je završio jednu istragu protiv 6 lica, u zakonskom roku, a na kraju izvještajne godine kod tog suda ostala je nezavršena istraga protiv jednog lica iz 2005.godine.

U postupku istrage, u svim predmetima tužilac je prisustvovao izvodjenju svih istražnih radnji.

Radi potpunijeg sagledavanja dužine trajanja postupka po nezavršenim istragama, dajemo tabelarni prikaz:

Pregled trajanja postupka za neriješene istrage (po licima)

Nadležni sud	iz 2005. godine		iz 2006. godine		iz 2007.godine		iz 2008.godine	
	do 6 mjeseci	duže od 6 mjeseci	do 6 mjeseci	duže od 6 mjeseci	do 6 mjeseci	duže od 6 mjeseci	do 6 mjeseci	duže od 6 mjeseci
Viši sud u Podgorici				16		12	13	11
Viši sud u Bijelom Polju							7	

Osnovni sud u Podgorici		1						
UKUPNO:		1		16		12	20	11

OPTUŽENJA I PRESUDJENJA

Specijalni tužilac je u izvještajnoj godini, nakon završene istrage, u zakonskom roku pred nadležnim sudovima podigao 11 optužnica protiv 47 lica, a jedno lice je optuženo neposrednom optužnicom.

Iz prethodnih godina kod sudova je ostalo 19 neriješenih optužnica protiv 126 lica, tako da je u izvještajnoj godini kod sudova bilo u radu ukupno 30 optužnica protiv 174 lica.

Od ukupnog broja optuženja sudovi su riješili 11 optužnica protiv 73 lica, ili 42 % . Protiv 69 lica donijete su osudjujuće presude, kojim su izrečene zatvorske kazne, 3 lica su oslobođena od optužbe, a protiv jednog lica donijeta je odbijajuća presuda. Na kraju 2008.godine kod sudova je ostalo neriješenih 20 optužnica protiv 101 lica, ili 58%.

Pred Višim sudom u Podgorici podignuto je 8 optužnica protiv 32 lica, a iz prethodnih godina ostalo je neriješeno 13 optužnica protiv 96 lica, tako da je kod ovog suda bilo u radu 21 optuženje protiv 128 lica. Sud je riješio 7 optužnica protiv 53 lica, od kojih protiv 50 lica osuđujućom presudom, a tri lica su oslobođena od optužbe. Na kraju 2008.godine kod ovog suda ostalo je neriješeno 14 optuženja protiv 75 lica.

Pred Višim sudom u Bijelom Polju podignute su dvije optužnice protiv 10 lica, koje su na kraju izvještajne godine ostale nepresuđene.

Pred Osnovnim sudom u Podgorici podignuta je jedna optužnica protiv 6 lica, a iz prethodne godine ostalo je neriješeno 5 optužnica protiv 23 lica, tako da je kod ovog suda bilo u radu 6 optužnica protiv 29 lica. Sud je riješio 4 optužnice, protiv 19 lica osuđujućom presudom, a protiv jednog lica donijeta je odbijajuća presuda. Na kraju izvještajne godine kod ovog suda ostale su 2 neriješene optužnice protiv 9 lica.

Pred Osnovnim sudom u Beranama u izvještajnoj godini bilo je u radu jedna optužnica iz prethodne godine protiv 7 lica, koja je ostala neriješena.

Radi potpunijeg sagledavanja neriješenih optuženja, dajemo sledeći tabelarni prikaz:

Pregled neriješenih optuženja po godinama (po licima)

Nadležni sud	iz 2005. godine	iz 2006. godine	iz 2007. godine	iz 2008. godine
Viši sud u Podgorici		37	11	27
Viši sud u Bijelom Polju				10
Osnovni sud u Podgorici		3		6
Osnovni sud u Beranama			7	

UKUPNO:		40	18	43
----------------	--	-----------	-----------	-----------

U izvještajnoj godini Specijalni tužilac je izjavio 11 žalbi protiv 42 lica i to zbog odluke o kazni tri žalbe protiv 9 lica i 8 žalbi protiv 33 lica iz drugih razloga. Drugostepeni sud je odlučio po jednoj žalbi protiv 6 lica zbog odluke o kazni, koja je odbijena. Po ostalim žalbama nije odlučeno.

STRUKTURA KRIMINALITETA

Organizovani kriminal

Za krivična djela organizovanog kriminala u izvještajnoj godini je podnijeto 8 krivičnih prijava protiv 49 lica.

KRIVIČNA DJELA PROTIV ŽIVOTA I TIJELA

Krivičnim djelima protiv života i tijela napadaju se najviše ljudske vrijednosti, zbog toga ova djela moraju biti stalni predmet pažnje, kako organa otkrivanja, tako i organa gonjenja i presudjenja.

Za ova krivična djela sa elementima organizovanog kriminala u izvještajnoj godini prijavljena su tri lica, a u prethodnoj godini jedno lice.

Krivična prijava je podnijeta zbog krivičnog djela teško ubistvo, a protiv jednog lica i za krivična djela: neovlašćena proizvodnja, držanje i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 300 stav 1 Krivičnog zakonika i nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija iz člana 403 stav 3 u vezi stava 2 i 1 Krivičnog zakonika. Istraga je zahtijevana protiv prijavljenih lica pred Višim sudom u Podgorici i nakon završene istrage podignuta je optužnica. Optužba je riješena, u odnosu na jedno lice osudjujućom presudom (kazna zatvora), a u odnosu na dva lica donijeta je oslobadjajuća presuda. Presuda nije pravosnažna.

Iz ranijih godina ostale su kod Višeg suda u Podgorici neriješene dvije optužnice protiv 7 lica.

Po jednoj optužnici protiv 5 lica, zbog krivičnog djela teško ubistvo u sticaju sa krivičnim djelima: zločinačko udruživanje, izazivanje opšte opasnosti, iznuda i falsifikovanje isprave sudjenje je u završnoj fazi (u ovom slučaju radi se o ubistvu visokog policijskog službenika).

Druga optužnica se odnosi na dvojicu naših državljana, protiv kojih je kao pripadnika kriminalne grupe preuzeto krivično godnjenje, u skladu sa Evropskom konvencijom o međunarodnom pružanju pravne pomoći u krivičnim stvarima, zbog krivičnog djela teško ubistvo, izvršeno u SR Njemačkoj na štetu njemačkog državljanina. Na kraju izvještajne godine ova optužnica je ostala neriješena.

KRIVIČNA DJELA PROTIV IMOVINE

Za krivična djela organizovanog kriminala iz ove glave Krivičnog zakonika nije prijavljeno ni jedno lice, a u 2007 i 2006. godini prijavljeno je po jedno lice. Iz prethodne godine bilo su u radu dvije neriješene optužnice, protiv četiri lica.

Jedna kod Višeg suda u Podgorici, protiv jednog lica, kao saučeniska-pripadnika kriminalne grupe, zbog krivičnog djela prevare u sticaju sa krivičnim djelom falsifikovanje isprave. Ova optužnica je ostala neriješena i na kraju izvještajne godine.

Druga optužnica kod Osnovnog suda u Podgorici, protiv tri lica, zbog krivičnog djela prikrivanje. Predmet ovog krivičnog djela je umjetnička slika velike vrijednosti inostranog vlasništva. I ova optužnica je ostala neriješena i na kraju izvještajne godine.

KRIVIČNA DJELA PROTIV PLATNOG PROMETA I PRIVREDNOG POSLOVANJA

Za krivična djela organizovanog kriminala iz ove glave Krivičnog zakonika, podnešene su tri krivične prijave protiv 12 lica, što je za 16 manje nego u prethodnoj godini, u kojoj je prijavljeno 28 lica.

*Po jednoj krivičnoj prijavi zahtijevana je istraga protiv šest lica pred Osnovnim sudom u Podgorici, zbog krivičnog djela-falsifikovanje novca iz člana 258 stav 2 u vezi člana 49 Krivičnog zakonika i zločinačko udruživanje iz člana 401 stav 2 u vezi stava 1 KZ. Nakon istrage, koja je završena u zakonskom roku, sva lica su optužena. Predmet krivičnog djela je veća količina lažnog stranog novca-154 novčanice u apoenima od 100,00 USA dolara. **Optužnicom je predloženo oduzimanje lažnog novca, dva putnička vozila i pribavljene imovinske koristi.** Na kraju izvještajne godine, optužnica je ostala neriješena.*

Po drugoj krivičnoj prijavi zahtijevana je istraga protiv četiri lica pred Višim sudom u Podgorici, zbog krivičnog djela pranje novca iz člana 268 stav 4 u vezi stava 1 i 2 Krivičnog zakonika. Istraga je završena u zakonskom roku i ova lica su optužena (u predmetu sa još 10 lica), osim za navedeno krivično djelo i za krivična djela: zločinačko udruživanje iz člana 401 stav 3 u vezi stava 1 Krivičnog zakonika i neovlašćena proizvodnja, držanje i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 300 stav 3 Krivičnog zakonika.

Optužnicom je predloženo oduzimanje stečene dobiti-novca u iznosu od 15.375,00 €. Na kraju izvještajne godine, optužnica je ostala neriješena.

Po trećoj krivičnoj prijavi zahtijevana je istraga protiv dva lica pred Višim sudom u Podgorici, zbog krivičnog djela pranje novca iz člana 268 stav 2 Krivičnog zakonika i krivičnih djela: zločinačko udruživanje iz člana 401 stav 2 Krivičnog zakonika i nedozvoljeni prelaz državne granice i krijumčarenje ljudi iz člana 405 stav 3 Krivičnog zakonika (u predmetu sa još pet lica). Krivičnim djelima je stečena imovinska korist u za sada neutvrđenom iznosu. Na kraju izvještajne godine, istraga je ostala nezavršena.

Iz prethodne godine ostale su nezavršene tri istrage protiv 22 lica, pred Višim sudom u Podgorici.

Na kraju izvještajne godine sve tri istrage su ostale neriješene i to:

- jedna protiv pet lica zbog krivičnog djela pranje novca iz člana 268 stav 4 u vezi stava 1 i 2 Krivičnog zakonika, izvršeno zloupotrebom službenog položaja, koja traje duže od zakonskog roka (predmet iz 2006.godine);

- druga protiv 14 lica, po zahtjevima za proširenje istrage (u predmetu iz 2006.godine) zbog krivičnog djela pranje novca iz člana 268 stav 4 u vezi stava 1 i 2 Krivičnog zakonika, izvršenog putem prevare iz člana 244 stav 4 u vezi stava 1 Krivičnog zakonika i falsifikovanje isprave iz člana 412 stav 2 u vezi stava 1 Krivičnog zakonika a koja traje duže od zakonskog roka (zahtjevi su podnijeti u 2007.godini): i

- treća istraga protiv tri lica, od kojih su dva lica strani državljani (Ruske Federacije), zbog krivičnog djela pranje novca iz člana 268 stav 4 u vezi stava 1 i 2 Krivičnog zakonika, izvršeno krivičnim djelima: prevara iz člana 244 stav 2 u vezi stava 1 i 2 Krivičnog zakonika i nedozvoljenja trgovina iz člana 284 stav 4 u vezi stava 1 i 3. Krivičnog zakonika

Za krivična djela organizovanog kriminala protiv platnog prometa i privrednog poslovanja u izvještajnoj godini je nakon istrage optuženo 10 lica. Iz prethodne i ranijih godina ostala su neriješena optuženja protiv 55 lica, tako da je u izvještajnoj godini kod sudova bilo u radu ukupno 8 optužnica protiv 65 lica.

Sud je riješio tri optužnice protiv 27 lica i to:

- po optužnici protiv 7 lica Osnovni sud u Podgorici, osuđujućom presudom u odnosu na 6 lica, zbog krivičnog djela nedozvoljena trgovina iz člana 284 stav 4 u vezi stava 1 Krivičnog zakonika, kojima je izrečena kazna zatvora i određeno oduzimanje imovinske koristi u iznosu od 58.000,00 eura. Presuda je pravosnažna. U odnosu na jedno lice tužilac je odustao od optužbe i donijeta je odbijajuća presuda;

- po optužnici protiv 10 lica Viši sud u Podgorici osuđujućom presudom, kojom su izrečene kazne zatvora, zbog krivičnog djela kriumčarenje iz člana 265 stav 2 Krivičnog zakonika i zločinačko udruživanje iz člana 401 stav 1. Krivičnog zakonika. Uz kaznu je izrečena predložena mjera bezbjednosti oduzimanje 6 putničkih vozila. Presuda nije pravosnažna; i

- po optužnici protiv 10 lica Viši sud u Podgorici osuđujućom presudom, kojom su izrečene kazne zatvora, zbog krivičnog djela falsifikovanje novca iz člana 258 stav 3 u vezi stava 2 Krivičnog zakonika i zločinačko udruživanje iz člana 401 stav 3 u vezi stava 1 KZ. **Uz kaznu presudom je izrečena mjera bezbjednosti - oduzimanje predmeta, lažnog novca (800.000,00 € i 100.000,00 USA \$) i tri putnička vozila kao sredstva koja su upotrijebljena za izvršenje krivičnog djela.**

Na kraju izvještajne godine ostalo je neriješeno 5 optuženja protiv 38 lica.

Broj prijavljenih lica za krivična djela protiv platnog prometa i privrednog poslovanja čini 24,48 % od ukupnog broja prijavljenih lica u izvještajnoj godini za krivična djela organizovanog kriminala, što je skoro dva puta manje nego u prethodnoj godini (45,90%).

Ovi statistički podaci pokazuju da krivična djela protiv platnog prometa i privrednog poslovanja, u strukturi krivičnih djela organizovanog kriminala u 2008. godini po broju prijavljenih lica dijele drugo mjesto sa krivičnim djelima protiv zdravlja ljudi (najbrojnija su krivična djela protiv javnog reda i mira).

KRIVIČNA DJELA PROTIV ZDRAVLJA LJUDI

Za krivična djela organizovanog kriminala iz ove glave Krivičnog zakonika podnijete su dvije krivične prijave protiv 12 lica, što je za 10 lica više nego u prethodnoj godini. Broj prijavljenih lica za ova krivična djela je gotovo na nivou iz 2006.godine, u kojoj je prijavljeno 10 lica.

Po jednoj krivičnoj prijavi protiv dva lica, kao pripadnika kriminalne grupe podnijet je zahtjev za sprovođenje istrage Višem sudu u Bijelom Polju, zbog krivičnog djela neovlašćena proizvodnja, držanje i stavljanje opojnih droga u promet iz člana 300 stav 3 u vezi stava 1 i 2 Krivičnog zakonika i zloupotreba službenog položaja iz člana 416 stav 5 u vezi stava 1 i 5 Krivičnog zakonika. Predmet krivičnih djela je opojna droga – kokain u količini od 15 kg, koja je nabavljena u Ekvadoru i brodskim putem transportovana sakrivena u kontejneru smrznute voćne pulpe, čiji naručilac je privredno

društvo registrovano u Crnoj Gori, čiji je vlasnik jedno od okrivljenih lica. Nakon istrage, koja je završena u zakonskom roku, oba lica su optužena. Na kraju izvještajne godine optužnica je ostala nepresudjena.

Po drugoj krivičnoj prijavi podnjet je zahtjev za sporovodjenje istrage Višem sudu u Podgorici, protiv 10 lica zbog krivičnog djela neovlašćena proizvodnja, držanje i s Krivičnog zakonika tavljanje u promet opojnih droga iz člana 300 stav 3 u vezi stava 1 i 2 i zločinačko udruživanje iz člana 401 stav 1 Krivičnog zakonika. Predmet krivičnog djela su opojne droge: kokain, heroin i marihuana. Kod okrivljenih lica zatečena je droga i to: 585,33 gr heroína, 3,16 kg marihuane i 484,35 gr kokaina, kao i novac u iznosu od 2.929,00 €. Okrivljena lica su dnevno vršila prodaju opojnih droga.

Na kraju izvještajne godine istraga je ostala nezavršena.

Iz prethodne godine, ostao je nezavršen postupak kod Višeg suda u Podgorici po predlogu protiv 2 lica za podizanje optužnice bez sprovođenja istrage, zbog kriv. djela neovlašćena proizvodnja, držanje i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 300 stav 3 u vezi stava 1 Krivičnog zakonika i otmica iz člana 164 stav 4 u vezi stava 1 Krivičnog zakonika. U ovom predmetu u izvještajnoj godini završen je postupak po predlogu i podignuta je optužnica, koja je ostala neriješena.

Za krivična djela protiv zdravlja ljudi sa elementima organizovanog kriminala u izvještajnoj godini optužena su 4 lica. Iz prethodne i ranijih godina, ostala su neriješena optuženja protiv 7 lica, tako da je kod sudova bilo ukupno u radu 5 optuženja, protiv 11 lica.

Sud je riješio jednu optužnicu protiv 4 lica osuđujućom presudom, kojom su izrečene kazne zatvora, zbog krivičnog djela neovlašćena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 300 stav 3 u vezi stava 1 i 2 Krivičnog zakonika. Presuda nije pravosnažna.

Na kraju izvještajne godine ostale su neriješene 4 optužnice, protiv 7 lica.

Broj prijavljenih lica za ova krivična djela čini 24,48 % od ukupnog broja prijavljenih lica u izvještajnoj godini za krivična djela organizovanog kriminala, a u prethodnoj godini njihovo učešće je iznosilo 3,28 %.

KRIVIČNA DJELA PROTIV BEZBJEDNOSTI RAČUNARSKIH PODATAKA

Za ova krivična djela organizovanog kriminala iz ove glave Krivičnog zakonika, u izvještajnoj godini, nije procesuiran nijedan slučaj.

Iz prethodnih godina ostale su nezavršene tri istrage, protiv 10 lica, pred Višim sudom u Podgorici i to:

dvije iz 2005. godine, od kojih jedna protiv 4 i druga protiv 3 lica, zbog krivičnih djela računarska prevara i pranje novca i jedna istraga iz 2006. godine protiv 3 lica zbog krivičnog djela računarska prevara, izvršenog zloupotrebom službenog položaja i falsifikovanjem isprave.

U predmetu iz 2006.godine vršenjem krivičnih djela stečena je dobit u iznosu od oko 1.000.000,00 €. Radi obezbjeđenja oduzimanja stečene dobiti sprovedena je finansijska istraga i tužilac je predložio sudu određivanje privremene mjere – zabrane otudjenja i opterećenja pokretne i nepokretne imovine vlasništvo okrivljenih lica, te zabrane otudjenja i opterećenja njihovih akcija i udjela u privrednim društvima i privatizacionim fondovima.

Na kraju izvještajne godine ostala je nezavršena istraga protiv 3 lica.

KRIVIČNA DJELA PROTIV USTAVNOG UREDJENJA I BEZBJEDNOSTI CRNE GORE

Za krivična djela organizovanog kriminala iz ove glave Krivičnog zakonika, u izvještajnoj godini nije procesuiran nijedan slučaj.

Iz prethodne godine ostale su kod Višeg suda u Podgorici neriješene dvije optužnice protiv 19 lica i to:

- jedna optužnica protiv 18 lica, zbog krivičnih djela: udruživanje radi protivustavne djelatnosti i pripremanje djela protiv ustavnog uređenja i bezbjednosti Crne Gore, u vezi sa krivičnim djelima oružana pobuna i terorizam. U ovom slučaju u toku predkrivičnog postupka zaplijenjena je velika količina pješadijskog i artiljerijskog oružja i minsko eksplozivnih sredstava, koje je ilegalno nabavljeno i skrivano u pećinama i kućama vlasništvo optuženih lica, koje je namijenjeno za realizaciju kriminalnog plana. Optužnica je riješena osuđujućom presudom u odnosu na 17 lica, kojima su izrečene kazne zatvora, dok je u odnosu na jedno lice izdvojen postupak zbog nedostižnosti. Presuda nije pravosnažna; i

- druga optužnica protiv jednog lica, kao pripadnika kriminalne grupe, zbog krivičnog djela - diverzija. Po ovoj optužnici vodi se jedinstveni postupak sa postupkom po drugoj optužnici protiv 4 lica zbog krivičnog djela: zločinačko udruživanje, teško ubistvo, iznuda i falsifikovanje isprave (u ovom slučaju radi se o podmetanju eksploziva na jednom hotelu na crnogorskom primorju). Jedinstveni postupak po obje optužnice je u završnoj fazi.

KRIVIČNA DJELA PROTIV JAVNOG REDA I MIRA

Za krivična djela organizovanog kriminala iz ove glave Krivičnog zakonika, u 2008. godini prijavljeno je 18 lica, što je za 58% manje nego u prethodnoj godini, u kojoj je prijavljeno 31 lice.

Zbog krivičnog djela nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija iz člana 403 stav 3 Krivičnog zakonika preduzeto je gonjenje protiv 10 lica pred Višim sudom u Podgorici. Nakon istrage koja je završena u zakonskom roku sva lica su optužena, osim za navedeno krivično djelo i za zločinačko udruživanje iz člana 401 stav 3 Krivičnog zakonika i falsifikovanje isprave iz člana 412 stav 2 Krivičnog zakonika. Optužnicom je predloženo oduzimanje 7 putničkih vozila (koja su korišćenja za vršenje krivičnih djela) i veće količine automatskog i lovačkog oružja i municije. Optužnica nije riješena.

Zbog krivičnog djela - nedozvoljeni prelaz državne granice i krijumčarenje ljudi iz člana 405 stav 3 Krivičnog zakonika, podnijete su dvije krivične prijave protiv 8 lica, od kojih su 4 lica strani državljani (BiH, Republike: Srbije, Hrvatske i Albanije). Istraga je zahtijevana u oba predmeta pred Višim sudom u Podgorici, zbog navedenog krivičnog djela, kao i zbog krivičnog djela zločinačko udruživanje iz člana 401 stav 2 Krivičnog zakonika. Predmet krijumčarenja u oba slučaja su migranti albanske nacionalnosti, najmanje 36 lica sa Kosova i iz Republike Albanije preko teritorije Crne Gore u BiH i Hrvatsku, sa krajnjim odredištem u zemlje Zapadne Evrope. Na kraju izvještajne godine obje istrage su ostale nezavršene.

Iz navedenih podataka se vidi da je u sva tri predmeta krivično gonjenje preduzeto, osim za navedena krivična djela (iz člana 403 i 405 Krivičnog zakonika) i za krivično djelo zločinačko udruživanje.

Valja naglasiti da je krivično djelo zločinačko udruživanje zastupljeno u 7 predmeta sa elementima organizovanog kriminala protiv 46 lica (samo u jednom predmetu nije), uz ostala krivična djela, koja su proistekla iz djelatnosti grupe ili udruženja zbog kojeg je grupa ili udruženje organizovano i zato su u ovom izvještaju prikazana i analizirana ta djela, kao primarna, a ne i zločinačko udruživanje.

Iz ranijeg perioda ostala je nezavršena jedna istraga protiv jednog lica, pred Osnovnim sudom u Podgorici, zbog krivičnog djela nedozvoljeno držanje oružja iz člana 403 stav 2 Krivičnog zakonika. Ova istraga je ostala nezavršena na kraju izvještajne godine.

Za krivična djela organizovanog kriminala iz ove glave Krivičnog zakonika, u izvještajnoj godini, optuženo je 10 lica. Iz prethodne i ranijih godina ostalo je 6 neriješenih optužnica protiv 24 lica, tako da je u izvještajnoj godini kod sudova bilo u radu 7 optužnica protiv 34 lica.

Sud je riješio 5 optužnica i to:

- jednu protiv dva lica zbog krivičnog djela nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija iz člana 403 stav 3 u vezi stava 2 Krivičnog zakonika osuđujućom presudom. Uz kaznu zatvora sud je izrekao mjeru bezbjednosti oduzimanje predmeta – oružja. Presuda nije pravosnažna;

- dvije optužnice protiv 11 lica zbog krivičnog djela nedozvoljeni prelaz državne granice i krimčarenje ljudi iz člana 405 stav 3 u vezi stava 2 Krivičnog zakonika osuđujućom presudom kojom su izrečene kazna zatvora. Presuda nije pravosnažna; i

- dvije optužnice protiv 6 lica zbog krivičnog djela zločinačko udruživanje iz člana 401 stav 2 Krivičnog zakonika u isticaju sa krivičnim djelom krijumčarenje iz člana 265 stav 2 Krivičnog zakonika, osuđujućom presudom, kojom su izrečene kazne zatvora i mjera bezbjednosti oduzimanje predmeta. Presuda nije pravosnažna.

Na kraju izvještajne godine ostale su dvije neriješene optužnice protiv 15 lica.

Navedeni statistički podaci pokazuju da su krivična djela protiv javnog reda i mira u strukturi krivičnih djela organizovanog kriminala i u izvještajnoj godini dominantna, jer broj prijavljenih lica za ova djela čini 36,73 % od ukupnog broja prijavljenih lica (u prethodnoj godini 50,82%).

KRIVIČNA DJELA PROTIV SLUŽBENE DUŽNOSTI

Za krivično djelo zloupotreba službenog položaja iz ove glave Krivičnog zakonika sa elementima organizovanog kriminala prijavljena su dva lica, protiv kojih je osim za ovo djelo preduzeto krivično gonjenje i zbog krivičnog djela nedozvoljena proizvodnja, držanje i stavljanje u promet opojnih droga iz člana 300 stav 3 u vezi stava 1 i 2 Krivičnog zakonika, koje je osnovno djelo u ovom predmetu. Stoga je u ovom izvještaju data analiza za krivično djelo zloupotreba službenog položaja u sklopu krivičnih djela protiv zdravlja ljudi.

Iz prethodne godine ostale su nezavršene dvije istrage protiv 3 lica pred Višim sudom u Podgorici i to istraga protiv jednog lica, zbog kriv. djela zloupotreba službenog položaja i druga protiv dva lica zbog kriv. djela nesavjestan rad u službi (kao pripadnika kriminalne grupe protiv kojih se vodi istraga za druga krivična djela), a koje su ostale nezavršene na kraju izvještajne godine;

Iz ranijih godina ostale su tri neriješene optužnice, protiv 10 lica, zbog krivičnog djela zloupotreba službenog položaja iz člana 416 Krivičnog zakonika i to:

- jedna optužnica iz 2007.godine pred Osnovnim sudom u Beranama protiv 7 lica. Optužnicom je predloženo oduzimanje protivpravno stečene imovinske koristi u kupnom iznosu od 41.000,00 €. Postupak po optužnici je u završnoj fazi;
- druga optužnica pred Višim sudom u Podgorici protiv jednog lica, koja je u odnosu na ovo lice riješena oslobađajućom presudom (u predmetu sa više lica protiv kojih se vodi postupak za druga krivična djela). Presuda nije pravosnažna;
- treća optužnica pred Višim sudom u Podgorici protiv dva lica, kao pripadnika kriminalne grupe, koja je ostala neriješena.

KRIVIČNA DJELA PROTIV ČOVJEČNOSTI I DRUGIH DOBAZA ZAŠTIĆENIH MEDJUNARODNIM PRAVOM

Za krivična djela sa elementima organizovanog kriminala iz ove glave Krivičnog zakonika, u izvještajnoj godini procesuirana je jedna krivična prijava protiv 4 strana državljanina - Republika Srbija, zbog krivičnog djela trgovine ljudima iz člana 444 stav 6 u vezi stava 1 Krivičnog zakonika i zločinačko udruživanje iz člana 401 stav 2 Krivičnog zakonika, protiv kojih je podniet zahtjev za sprovođenje istrage Višem sudu u Podgorici. Istraga je završena u zakonskom roku i ova lica su optužena. Predmet krivičnog djela je organizovana trgovina ženama iz Ukrajne preko Crne Gore, sa krajnjim odredištem na području Kosova, u cilju seksualne eksploatacije. Na kraju izvještajne godine optužnica je ostala nepresuđena.

U dosadašnjoj praksi Specijalni tužilac je za krivično djelo trgovine ljudima procesuirao još dva predmeta i to:

- jedan u 2004.godini pred Višim sudom u Podgorici protiv 5 lica, od kojih je jedno državljanin Ukrajne. Žrtve trgovine su ukrajnski državljani, više desetina građevinskih radnika (od kojih je identifikovano 10 lica), koji su radno eksploatisani; i
- drugi predmet u 2005.godini pred Višim sudom u Bijelom Polju protiv 5 lica. Žrtve trgovine su 22 državljanina Bangladeša (od kojih je utvrđen identitet za 4 lica), koji su prebacivani sa Kosova u Crnu Goru, a krajnim odredištem u BiH, radi radnog eksploatisanja.

U oba slučaja po optužnicama su donijete osuđujuće presude, koje su po žalbama ukinute i predmeti vraćeni na ponovni postupak. Ova optuženja u izvještajnoj godini u ponovnom postupku nijesu riješena.

KRIMINALITET MALOLJETNIKA

U 2008. godini prijavljen je jedan stariji maloljetnik zbog krivičnog djela neovlašćeno držanje oružja i eksplozivnih materija iz člana 403 stav 3 u vezi stava 2 Krivičnog zakonika. Prijava je ustupljena na nadležno postupanje drugom državnom tužiocu.

Iz ranijih godina ostala su kod suda neriješena četiri predmeta, protiv četiri starija maloljetnika, zbog krivičnog djela sa elementima organizovanog kriminala protiv kojih je postupak spojen sa krivičnim postupkom protiv više punoljetnih lica, jer se radi o saučesništvu i to:

- u jednom predmetu, po predlogu za kažnjavanje iz 2006.godine po kojem nije odlučeno;

- u dva predmeta, po predlogu za kažnjavanje iz 2007.godine takođe nije odlučeno; i
- u trećem predmetu iz 2007.godine pripremni postupak prema maloljetniku je ostao nezavršen na kraju izvještajne godine.

Krivična djela sa elementima korupcije

Kao što je na početku izvještaja navedeno Odjeljenje za suzbijanje organizovanog kriminala, čija nadležnost je proširena na krivična djela korupcije, terorizma i ratnih zločina, u izvještajnoj godini, imalo je u radu 9 predmeta protiv 30 lica zbog krivičnog djela sa elementima korupcije.

KRIVIČNA DJELA PROTIV SLLUŽBENE DUŽNOSTI

Za krivična djela iz ove glave Krivičnog zakonika, u 2008.godini podnijeto je 8 prijava protiv 29 lica.

Zbog krivičnog djela zloupotreba službenog položaja podneseno je 6 krivičnih prijava protiv 24 lica. Sprovođenje istrage je zahtijevano protiv 21 lica i to:

- četiri lica pred Višim sudom u Podgorici, kojima je stavljeno na teret i krivično djelo – lažni bilans iz člana 278 Krivičnog zakonika. Vršanjem krivičnih djela stečena je dobit – imovinska korist u iznosu od 1.000.000,00 €. Po predlogu tužioca sud je odredio privremenu mjeru (u odnosu na jedno lice) – zabrana otuđenja i opterećenja nepokretnosti. Istraga je u toku;

- jednog lica pred istim sudom, kome su stavljena na teret i krivična djela – pranje novca iz člana 268 Krivičnog zakonika i lažni bilans iz člana 278. Krivičnog zakonika Krivičnim djelima je pribavljena imovinska korist u iznosu od 70.000,00 €. Po predlogu Tužioca sud je izdao privremenu mjeru obezbjeđenja - zabrana otuđenja i opterećenja nepokretnosti, zabranu isplate gotovinskog novca kod banke i zabranu raspolaganja plovilima (dvije jedrilice i jedan čamac). Na kraju izvještajne godine istraga je ostala nezavršena;

- devet lica pred istim sudom. Vršanjem krivičnih djela stečena je dobit – imovinska korist u iznosu od 1.300.000,00 €. Po predlogu tužioca sud je izdao privremenu mjeru obezbjeđenja - zabrana otuđenja i opterećenja nepokretnosti, zabrana otuđenja i opterećenja akcija i udjela u privrednim društvima i privatizacionim fondovima. Na kraju izvještajne godine istraga je ostala nezavršena; i

- sedam lica pred Višim sudom u Bijelom Polju, kojima je stavljeno na teret i krivično djelo falsifikovanje službene isprave iz člana 414. Krivičnog zakonika Vršanjem krivičnih djela stečena je dobit – imovinska korist u iznosu od oko 80.000,00 €. Istraga je u toku.

Dvije prijave protiv 3 lica ostale su neriješene na kraju izvještajne godine kod drugih organa u fazi prikupljanja potrebnih obavještenja. Ovim prijavama obuhvaćena su još 4 lica za krivična djela koja ne spadaju u korupciju, po kojima se postupa zbog postojanja koneksiteta.

Za krivično djelo primanje mita iz člana 423 stav 1 Krivičnog zakonika prijavljena su dva lica. Nakon istrage koja je pred Višim sudom u Podgorici završena u zakonskom roku, oba lica su optužena za ovo krivično djelo i krivično djelo zaloupotreba službenog

položaja iz člana 416 stav 1 Krivičnog zakonika. Optužnica je riješena osuđujućom presudom, kojom su izrečene kazne zatvora. Presuda nije pravosnažna.

Za krivično djelo - davanje mita iz člana 424 stav 1 Krivičnog zakonika prijavljeno je jedno lice, protiv kojeg je pred Višim sudom u Podgorici zahtijevano sprovođenje istrage.

Za krivično djelo - nesavjestan rad u službi iz člana 417 stav 3 u vezi stava 2 Krivičnog zakonika, prijavljena su dva lica, protiv kojih je pred Višim sudom u Podgorici zahtijevano sprovođenje istrage (u predmetu sa još 9 lica zbog zloupotrebe službenog položaja). Na kraju izvještajne godine istraga je ostala nezavršena.

KRIVIČNA DJELA PROTIV PLATNOG PROMETA I PRIVREDNOG POSLOVANJA

U izvještajnoj godini Odjeljenje je imalo u radu jedan predmet za krivično djelo iz ove glave Krivičnog zakonika sa elementima korupcije, protiv jednog lica koji je preuzet od Osnovnog državnog tužilaštva u Baru, nakon ukidanja prvostepene presude zbog krivičnog djela – lažni bilans iz člana 278 Krivičnog zakonika, jer je za postupanje po optužnici, saglasno odredbama člana 35 stav 3 Zakona o sudovima nadležno Specijalizovano odjeljenje Višeg suda u Podgorici, pred kojim postupa Specijalni tužilac. Po navedenoj optužnici sud u izvještajnoj godini u ponovnom postupku nije donio odluku.

RATNI ZLOČINI

Nakon stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnom tužilaštvu, Vrhodni državni tužilac je na osnovu člana 112 Zakona o državnom tužilaštvu Specijalnom tužiocu povjerio u rad četiri predmeta protiv 31 lica, zbog krivičnih djela protiv čovječnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom iz glave XXXV Krivičnog zakonika, po kojima su postupala kao stvarno nadležna Više državna tužilaštva u Podgorici i Bijelom Polju i to:

1. Predmet poznat u javnosti pod nazivom „Kaluderski laz“, protiv 8 lica, protiv kojih je vođena istraga pred Višim sudom u Bijelom Polju po zahtjevu Višeg državnog tužioca u Bijelom Polju od 08.02.2007.godine. Nakon završene istrage Specijalni tužilac je dana 30.07.2008.godine podigao optužnicu protiv ovih lica, zbog krivičnog djela – ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142 stav 1 KZ SRJ. Optužnicom se ovim licima stavlja na teret da su aprilu i maju 1999.godine za vrijeme oružanog sukoba između SRJ i koalicije NATO Pakta, na području Opštine Rožaje, kršeći pravila međunarodnog prava, kao pripadnici aktivnog i rezervnog sastava Vojske Jugoslavije prema civilnom stanovništvu albanske nacionalnosti koje nije neposredno učestvovalo u neprijateljstvima, nečovječno postupali, vršili ubistva žena, djece i odraslih muškaraca i povređivali njihov tjelesni intergitet, usled čega je kod 17 lica nastupila smrt, a 5 lica su zadobila teške tjelesne povrede opasne po život. Postupak po optužnici je u toku;

2. Predmet poznat u javnosti pod nazivom „Morinj“, protiv 6 lica, protiv kojih je vođena istraga pred Višim sudom u Podgorici, po zahtjevu Višeg državnog tužioca u Podgorici od 06.07.2007.godine. Nakon završene istrage Specijalni tužilac je dana 15.08.2008.godine podigao optužnicu protiv ovih lica, zbog krivičnih djela: ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142 stav 1 KZ SRJ i ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz čl.144. KZ SRJ. Optužnicom se ovim licima stavlja na teret da su kao pripadnici aktivnog i rezervnog sastava Jugoslovenske narodne armije u period od 03.10.1991. do 18.08.1992.godine kršeći pravila međunarodno prava za vrijeme trajanja oružanog sukoba između pripadnika JNA i hrvatskih oružanih formacija u tzv. „Centru za

prihvat zarobljenika" u Morinju, na području Opštine Kotor, naređivali i vršili mučenja, nečovječno postupali, nanoseći velike patnje i povrede tjelesnog integriteta prema 169 ratnih zarobljenika i civilima, koji su dovođeni u navedeni centar sa dubrovačkog područja. Postupak po optužnici je u toku;

3. Predmet poznat u javnosti pod nazivom „Deportacija“, protiv 10 lica, u toku istrage, pokrenute pred Višim sudom u Podgorici po zahtjevu Višeg državnog tužioca u Podgorici od 18.10.2005.godine i zahtjevu za proširenje istrage od 21.08.2008.godine, zbog krivičnog djela - ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142 stav 1 KZ SRJ. Protiv jednog lica istraga je obustavljena zbog njegove smrti. U toku istrage Specijalni tužilac je dana 23.12.2008.godine stavio predlog za podizanje neposredne optužnice u odnosu na još jedno lice, sa kojim se istražni sudija saglasio. Nakon završene istrage i postupka po predlogu za podizanje neposredne optužnice Specijalni tužilac je dana 19.01.2009.godine podigao optužnicu protiv 9 lica za navedeno krivično djelo. Optužnicom se ovim licima stavlja na teret da su kao pripadnici službi državne i javne bezbjednosti – MUP-a RCG u maju mjesecu 1992.godine u Podgorici, Herceg Novom, Baru i Ulcinju kršeći pravila međunarodnog prava vršili nezakonito preseljenje civilnog stanovništva - 79 državljana BiH, muslimanske i srpske nacionalnosti, koji su imali status izbjeglice u skladu sa međunarodnim pravom, predajući ih službenicima SUP-a – Sokolac, Foča i Srebrenica i službeniku Kazneno popravnog doma u Foči. Posupak po optužnici je u fazi pripreme glavnog pretresa; i

4. Predmet poznat u javnosti pod nazivom „Bukovica“, protiv 7 lica, protiv kojih se vodi istraga pred Višim sudom u Bijelom Polju, po zahtjevu Višeg državnog tužioca u Bijelom Polju od 11.12.2007.godine, zbog krivičnog djela – zločin protiv čovječnosti iz člana 427 Krivičnog zakonika Crne Gore u vezi čl.7.st.2. Evropske konvencije o ljudskim pravima i slobodama. U izvještajnoj godini podnijeta su tri predloga za dopunu istrage, dva Viši državni tužilac u Bijelom Polju (05.05.2008.godine i 14.06.2008.godine) i jedan Specijalni tužilac (20.12.2008.godine). Zahtjevom za sprovođenje istrage ovim licima stavljeno je na teret da su kao pripadnici Vojske Jugoslavije i MUP-a Crne Gore – policajci u period od novembra 1992.god. do marta mjeseca 1993.godine, kršeći pravila međunarodnog prava u okviru širokog napada usmjerenog protiv civilnog stanovništva Bošnjačko-muslimanske nacionalnosti na području Mjesne zajednice Bukovica u Opštini Pljevlja, nehumano postupali i fizički zlostavljali civilno stanovništvo navedene nacionalnosti, i kod njega nanošenjem velikih patnji i povreda tjelesnog integriteta, primjenom mjera zastrašivanja i terora, pljačkanjem imovine i drugim nečovječnim djelima stvorili psihozu straha i pokrenuli prinudo iseljavanje stanovništva sa tog područja.

„KTRS“ PREDMETI

U izvještajnoj godini Specijalni tužilac je imao u radu 123 KTRS predmeta.

Nakon sprovođenja potrebnih provjera 57 predmeta je dostavljeno na nadležno postupanje drugim državnim tužiocima.

Pet predmeta je formirano po zamolnicama nadležnih organa stranih država za prikupljanje i dostavljanje podataka i informacija, za potrebe postupaka koji se vode u stranoj državi, po kojima je blagovremeno postupljeno.

Po informacijama policije, nevladinog sektora, drugih subjekata i građana formiran je 61 predmet. Svi ovi predmeti obrađuju se kroz predkrivični postupak i nalaze se u fazi provjera i prikupljanja potrebnih obavještenja.

Medjunarodna saradnja

U 6 procesuiranih predmeta protiv 32 lica za krivična djela sa elementima organizovanog kriminala, Specijalni tužilac je u izvještajnoj godini imao aktivnu ulogu i uspješnu saradnju sa nadležnim tužiocima u regionu.

Saglasno načelu hitnosti koje važi u postupku organizovanog kriminala, Specijalni tužilac je maksimalno koristio neposrednu saradnju, a u skladu sa sporazumima – memorandumima, koje je Vrhovni državni tužilac Crne Gore potpisao sa tužiocima u regionu.

Ostvarena je saradnja sa tužiocima Srbije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Makedonije, Albanije i Rusije, a posredstvom Interpola i sa organima krivičnog gonjenja nekih država Evropske Unije. Podaci i dokazi su pribavljani po molbi prethodno dostavljenoj istim putem, a održavani su i radni sastanci sa nadležnim organima strane države (policija, tužioci).

U 5 slučajeva po molbi nadležnih organa strane države za prikupljanje podataka i informacija, Specijalni tužilac je postupao i prikupljene podatke i informacije dostavljao elektronskim ili drugim dogovorenim putem za potrebe postupka nadležnog tužioca ili drugog organa u stranoj državi.

*****

Izveštaj Vrhovnog državnog tužioca Crne Gore o radu Državnog tužilaštva za 2008.godinu

Drugostepeni postupak

Postupajući po žalbama osnovnih državnih tužilaca, viši državni tužioci u Podgorici i Bijelom Polju u izvještajnoj godini imali su u radu 3.694 drugostepena krivična predmeta, 37,73% više. U svim slučajevima nakon razmatranja dostavljenih spisa i izjavljenih žalbi, podnijeli su pismene i obrazložene predloge i neposredno učestvovali u radu 244 sjednice pred vijećem drugostepenog suda i 35 glavnih pretresa.

U 2008. godini vrhovni državni tužilac imao je 407 drugostepenih krivičnih predmeta i to 392 po žalbama viših državnih tužilaca i okrivljenih i 15 po žalbama protiv presuda privrednih sudova u privredno kaznenom postupku.

Zamjenici vrhovnog državnog tužioca prisustvovali su na 189 sjednica vijeća Apelacionog suda Crne Gore, s tim što su u svim predmetima dali pismene i obrazložene predloge, koji su sadržali pravni stav vrhovnog državnog tužilaštva i na 5 glavnih pretresa, koji su u skladu sa Zakonom otvoreni pred Apelacionim sudom Crne Gore.

Vanredni pravni ljekovi

U izvještajnoj godini Vrhovni državni tužilac Crne Gore, primio je 100 inicijativa za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti. Pored toga u radu je imao i 52 predmeta po zahtjevima za vanredno ublažavanje kazne i 61 zahtjev, za vanredno preispitivanje pravosnažne presude.

Postupajući po inicijativama za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti, Vrhovni državni tužilac Crne Gore je podigao 11 zahtjeva za zaštitu zakonitosti, a odbio 66.

Rješavajući po ovim zahtjevima, Vrhovni sud Crne Gore je usvojio 10 zahtjeva za zaštitu zakonitosti, a 5 je ostalo neriješeno na kraju izvještajne godine.

U istom periodu primljeno je 137 molbi za pomilovanje osuđenih lica, koje su riješene u izvještajnoj godini, na način što je dato pismeno mišljenje u skladu sa zakonom.

Postupajući u predmetima po redovnim i vanrednim pravnim ljevovima, tužiocu su sagledali rad viših i osnovnih državnih tužilaca i drugih učesnika u postupku i na uočene propuste, na pogodan način, ukazivali radi njihovog otklanjanja. Na ovaj način nastojali su da doprinesu poboljšanju kvaliteta rada svih učesnika u postupku.

Medjunarodna pravna pomoć

Vrhovno državno tužilaštvo Crne Gore, stara se o dosljednoj primjeni Zakona o pružanju medjunarodne pravne pomoći u krivičnim stvarima, prati djelovanje i rad državnih tužilaca u medjunarodnim okvirima, vodi evidenciju bilateralnih i multilateralnih sporazuma i u skladu sa njima obezbjeđuje razmjenu podataka i dokaza u cilju uspješnije borbe protiv svih vidova kriminala.

U izvještajnoj godini, vršeci svoju funkciju o ovoj oblasti, ažurno je postupalo u predmetima medjunarodne pravne pomoći koja je tražena u 37 slučajeva. Posredstvom Ministarstva pravde, Vrhovnom državnom tužilaštvu Crne Gore, je dostavljeno 80 zamolnica radi preuzimanja krivičnog gonjenja od strane državnih tužilaštava u Crnoj Gori i 118 zamolnica koje su preko ministarstva pravde, putem medjunarodne pravne pomoći prosljednene nadležnim tužilaštvima u inostranstvu.

Kod Vrhovnog državnog tužilaštva, vodi se ažurna evidencija svih pozivnih pisama i materijala vezanih za seminare i konferencije državnih tužilaca u inostranstvu.

* * * *

RAD NA UPRAVNIM PREDMETIMA

U izvještajnoj godini Vrhovno državno tužilaštvo Crne Gore, imalo je u radu 28 predmeta iz upravne materije. Predmeti su formirani povodom molbi za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti na osnovu Zakona o prekršajima i povodom tužbi Upravnom sudu od strane podnosilaca zahtjeva za povraćaj i obeštećenje.

U svim predmetima koji se odnose na molbu za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti, ocijenjeno je da nijesu ispunjeni uslovi za podizanje ovog vanrednog pravnog lijeka.

RAD NA GRADJANSKIM PREDMETIMA

Vrhovno državno tužilaštvo Crne Gore, u izvještajnom periodu primilo je 41 inicijativu za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti na osnovu Zakona o parničnom postupku, kao i 293 revizije, koje osnovni sudovi dostavljaju Vrhovnom državnom tužilaštvu Crne Gore, u skladu sa Zakonom o parničnom postupku.

Vrhovno državno tužilaštvo Crne Gore, u izvještajnoj godini nije podiglo ni jedan zahtjev za zaštitu zakonitosti u gradjanskim predmetima.

ZASTUPANJE U IMOVINSKO PRAVNIM SPOROVIMA

Ustavom Crne Gore iz oktobra 2007.godine, iz nadležnosti državnog tužilaštva, izuzeta je funkcija zastupanja države u imovinsko-pravnim odnosima. Ustavom je odredjen rok od šest mjeseci za usaglašavanje Zakona o državnom tužilaštvu sa

Ustavom. Saglasno tome, Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o državnom tužiocu (»Sl.list CG« br.40/08) odredbom člana 133 c, predviđeno je da odredbe Zakona o državnom tužiocu koje se odnose na zastupanje Crne Gore u imovinsko pravnim odnosima prestaju da važe danom imenovanja Zaštitnika imovinsko pravnih interesa Crne Gore, tako da je državno tužilaštvo nastavilo da obavlja zastupničku funkciju, pošto pomenuti organ nije imenovan u izvještajnom periodu.

Odredbom člana 20 stav 1 Zakona o državnom tužiocu Crne Gore (»Sl.RCG« br.69/03), propisano je, da u imovinsko-pravnim odnosima Vrhovno državno tužilaštvo zastupa Crnu Goru i njene organe, organizacije i fondove čiji je država većinski vlasnik, a nemaju svojstvo pravnog lica, dok je stavom 2 propisano da u vršenju funkcije iz stava 1 ovog člana vrhovno državno tužilaštvo ima položaj zakonskog zastupnika pravnog lica.

Ostvarujući svoju zastupničku funkciju, vrhovno državno tužilaštvo, je u prethodnom periodu preduzimalo sve potrebne radnje, u sudskom, upravnom i vansudskom postupku, koje su imale za cilj što bolju i efikasniju zaštitu prava i interesa Crne Gore i njenih organa.

U izvještajnom periodu primljeno je ukupno 1148 parničnih predmeta (u 2007.godini 1003), dakle 145 predmeta više nego u prethodnoj godini. Sa predmetima nezavršenim iz ranijih godina – 2133, proizilazi da je ukupno u radu bilo 3281 parničnih predmeta (1148 + 2133). Od toga, ukupno je riješeno 895 predmeta, stim što je presudom osnovnog i privrednog suda riješeno 418 predmeta, a 475 predmeta je riješeno na drugi način (povlačenjem tužbe, odbacivanjem, prekidom postupka i dr.). Tužbeni zahtjev protiv Crne Gore, kao neosnovan odbijen je u 179 predmeta, a u 203 predmeta tužbeni zahtjev protiv Crne Gore je usvojen, dok je djelimično usvojen u 36 predmeta.

Treba napomenuti da je, zbog donošenja Zakona o zaštiti prava na sudjenje u razumnom roku (»Sl.list CG« br.13/07) u ovom izvještajnom periodu karakteristično da je, u ukupnom broju parničnih predmeta primljeno i 10 predmeta formiranih po tužbama za pravično zadovoljenje, u kojima je Vrhovno državno tužilaštvo, kao zakonski zastupnik Crne Gore, kao tužene, dostavilo pisana izvjašnjenja Vrhovnom sudu Crne Gore, koji je nadležan za odlučivanje po ovim tužbama. Svi predmeti su riješeni na način što je Vrhovni sud Crne Gore rješenjem odbacio tužbu.

U tabeli su prikazani, zbirni podaci za sve vrste sporova, u kojima vrhovno državno tužilaštvo, zastupa Crnu Goru i njene organe, a koji se odnose na broj, vrstu i vrijednost sporova, kao i broj i vrijednost dobijenih, djelimično dobijenih, izgubljenih, i sporova riješenih na drugi način

U izvještajnoj godini Vrhovno državno tužilaštvo je u parničnim predmetima, u kojima je Crna Gora bila stranka u postupku, podnijelo 10 revizija, a iz prethodnog perioda ostalo je neriješeno 7 revizija. Od toga, 4 revizije su usvojene, 7 odbijeno, a 6 ostalo neriješeno.

Ovi podaci se kreću u granicama uobičajenog priliva i rješavanja predmeta u toku kalendarske godine.

Parnični predmeti su činjenično i pravno najkomplikovanija vrsta predmeta, a isto tako, najznačajniji za imovinske interese Crne Gore, jer se u njima raspravlja o spornim odnosima iz oblasti obligacionog prava (najčešće su u pitanju tužbe za naknadu štete), utvrđivanja prava svojine na nepokretnostima, radnih odnosa, kao i drugim sporovima imovinsko-pravne prirode. U većini ovih predmeta primijećeno je, da se kao tuženi organ

u postupku pojavljuje Ministarstvo unutrašnjih poslova i to povodom povraćaja nezakonito oduzetih stvari, te isplata iz radnog odnosa.

U svim predmetima Vrhovno državno tužilaštvo Crne Gore, preuzima sve potrebne parnične radnje, ulaže pravna sredstva, kada ocijeni da za to ima zakonskog osnova, a sve u cilju pravilnog i zakonitog odlučivanja.

Pored parničnih predmeta, u ovom izvještajnom periodu, vrhovno državno tužilaštvo Crne Gore je imalo u radu ukupno 4593 izvršnih predmeta. Od navedenog broja predmeta izvršenja koji su bili u radu u toku 2008.godine, u 1355 predmeta, Crna Gora se pojavljuje kao povjerilac, a visina potraživanja u navedenim predmetima iznosi ukupno 3.298.995,61€, dok se u 3238 predmeta Crna Gora pojavljuje kao dužnik, a ukupan iznos potraživanja u tim predmetima je 3.715.799 € i 300.000 lira.

U tabelama je dat prikaz izvršnih predmeta u kojima vrhovno državno tužilaštvo Crne Gore zastupa pojedina ministarstva ili druge državne organe, kao povjerioce, odnosno dužnike.

IZVRŠNI PREDMETI – CG KAO POVJERILAC

Izvršni predmeti primljeni u 2008.godini

Naziv ministarstva ili državnih organa	Broj predmeta	Vrijednost spora
Min.finansija(Montenegrobonus, Montenegrobranka, Banka za razvoj	6	2.973.049
Min.unutrašnjih poslova	2	8.868,71
Sudovi u Crnoj Gori	1347	317.077,90
UKUPNO:	1355	3.298.995,61

IZVRŠNI PREDMETI CG – KAO DUŽNIK

Izvršni predmeti primljeni u 2008.godini

Naziv ministarstva ili državnog organa	broj predmeta	Vrijednost spora
Sudovi u Crnoj Gori	2636	1.958.384
Budžet	50	23.936,59
MUP	157	447.386
Ministarstvo pravde	88	275.928,50
Ministarstvo prosvjete i nauke	6	76.643
Trezor	34	16.971,75
Područni organ za prekršaje	5	957,50
Ministarstvo odbrane	12	298.538.60
Zavod za zbrinjavanje izbjeglica	3	2.015,52

Ministarstvo kulture i sporta	7	23.659.05
Uprava za šume	10	8.685.50
Ministarstvo finansija	4	64.023.78+300.000 lira
Ministarstvo poljoprivrede	3	14.426.90
Ministarstvo za zaštitu ljudskih i manjinskih prava	2	26.811.60
Crna Gora	208	357.064.60
Direkcija javnih prihoda	1	1.200
Ministarstvo pomorstva	1	1.452
Ministarstvo turizma	1	1.461.75
Direkcija za saobraćaj	1	380
Opštine	2	69.351.70
Skupština	1	900
Ministarstvo inostranih poslova	1	3.483.85
Vojska	1	12.500
Ministarstvo rada i socijalnog staranja	1	102
Fond za obavještenja	1	25.900
Direkcija za javne nabavke	1	1.116
Direkcija javnih radova	1	2.518.10
UKUPNO:	3238	3.715.79

U izvršnim predmetima koji su evidentirani kod vrhovnog državnog tužilaštva u 2008.godini, kao povjerioci najčešće se pojavljuju osnovni i viši sudovi, u predmetima radi naplate troškova krivičnog postupka, na čiju isplatu su obavezani optuženi pravosnažnom presudom donijetom u krivičnom postupku, a zatim Ministarstvo finansija.

Kao dužnik u izvršnim predmetima, takodje se najčešće pojavljuju osnovni i viši sudovi, po predlozima sudskih vještaka i advokata, koji su angažovani u krivičnim predmetima, kao branioci po službenoj dužnosti i kao vještaci.

U izvještajnom periodu, u upisniku "PR" primljeno je 766 predmeta, od čega se 394 predmeta odnose na postupanje po zahtjevima građana za povraćaj imovine i obeštećenje, u skladu sa Zakonom o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju.

U 200 predmeta Vrhovno državno tužilaštvo Crne Gore je, kao zakonski zastupnik Crne Gore, učestvovalo u upravnom postupku pred nadležnim područnim jedinicama Uprave za nekretnine Crne Gore u postupku uknjižbe stvarnih prava na nepokretnostima po Zakonu o državnom premjeru i katastru nepokretnosti.

Takodje, u 11 predmeta upisanih u "PR" upisnik, traženo je pravno mišljenje, a u 29 predmeta ocjena Ugovora o raspolaganju državnom imovinom u smislu člana 19 Zakona o imovini Crne Gore, medju kojima su bili i Ugovori o zaduživanju u inostranstvu po Zakonu o zaduživanju i upravljanju dugom javnog sektora. Nakon izvršenog uvida i ocjene ovih Ugovora, Vrhovno državno tužilaštvo je zaključilo da nije bilo zakonskih smetnji za realizaciju navedenih Ugovora, s obzirom da su bili ispunjeni uslovi za zaključenje ugovora propisani navedenim zakonim.

Osim toga, u 99 predmeta iz "PR" upisnika, postupano je po zamolnicama, predstavkama, po zahtjevima za miješanje u parnicu, po prijavama potraživanja u stečajnom postupku i dr., a u 33 predmeta se radilo o postupanju vezano za izdate privremene mjere.

U predmetima po zahtjevima građana za povraćaj imovine - restituciju, državni tužioci izjavili su 20 žalbi u izvještajnom periodu, stim što je od ukupnog broja izjavljenih žalbi iz ranijeg perioda 110 usvojeno, a 7 je odbijeno. Pored toga, državni tužioci su u ovim predmetima dostavili 143 izjave komisijama za povraćaj i obeštećenje i u ovim predmetima je imalo ukupno 303 poziva za usmenu javnu raspravu pred komisijama.

Vrhovno državno tužilaštvo Crne Gore je učestvovalo i u postupku u predmetima pred privrednim sudovima u Crnoj Gori, kao i pred trgovinskim sudovima u Srbiji, te opštinskim sudovima u Beogradu, u 146 predmeta.

Posebno treba ukazati, da je vrhovno državno tužilaštvo Crne Gore preuzelo predmete Montenegrobanke, nakon njene privatizacije u 2003.godini, ali da su postupci pred Privrednim sudom u Podgorici, mnogo ranije započeti i to čak jedan predmet iz 1991.godine, zatim veći broj predmeta iz 1996. 1997. 1998.godine itd, i u svim predmetima se Država Crna Gora pojavljuje kao tužilac, jer je prethodno ministarstvo finansija preuzelo potraživanja Montenegrobanke.

Da bi se zastupnička funkcija vrhovnog državnog tužilaštva Crne Gore, mogla uspješno obavljati, mora postojati dobra saradnja sa drugim državnim organima, od kojih je nužno pribaviti određene podatke, obavještenja ili spise, a ovo posebno kada se radi o sprovima koji teku pred sudom. Vezano sa tim, vrhovno državno tužilaštvo je u prethodnom periodu preduzelo odgovarajuće mjere u cilju što bolje i efikasnije saradnje sa državnim organima, što je dalo pozitivne rezultate u pogledu kvaliteta ostvarivanja zaštitničke funkcije i u ovom izvještajnom periodu saradnja sa državnim organima je bila uglavnom zadovoljavajuća.

PODACI O RADU TUŽILAČKOG SAVJETA

U skladu sa obavezom koju propisuje novi Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o državnom tužiocu, Izvještaj o radu državnog tužilaštva za 2008.godinu sadrži i podatke o radu Tužilačkog savjeta.

Ustavom Crne Gore iz 2007.godine utvrđeno je postojanje Tužilačkog savjeta, koji bira Skupština Crne Gore, sa dužnošću da obezbjeđuje samostalnost državnih tužilaštava i državnih tužilaca. Dana 04. jula 2008.godine stupio je na snagu Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o državnom tužiocu, koji je kroz izmijenjenu nadležnost Tužilačkog savjeta, stvorio zakonski osnov za ostvarivanje većeg stepena samostalnosti tužilačke funkcije.

U pitanju je novo zakonsko ovlašćenje Tužilačkog savjeta, da imenuje, razrješava i utvrđuje prestanak funkcije zamjenika državnog tužioca, kojima se novim Zakonom garantuje i stalnost funkcije.

Novi Tužilački savjet izabran je Odlukom Skupštine Crne Gore, 29. jula 2008.godine. Ima 10 članova, od kojih je 6 iz reda državnih tužilaca i zamjenika, dva iz reda istaknutih pravnika u Crnoj Gori koje, predlaže Predsjednik Crne Gore, jedan iz reda profesora Pravnog fakulteta u Podgorici i jedan predstavnik Ministarstva pravde Crne Gore.

Predsjednik Tužilačkog savjeta je Vrhovni državni tužilac Crne Gore po položaju.

Vrhovni državni tužilac, kao predsjednik Tužilačkog savjeta, dana 11. avgusta 2008.godine, donio je Odluku o formiranju radne grupe za izradu Poslovnika o radu Tužilačkog savjeta. Radna grupa je izradila predlog Poslovnika koji je usvojen 30. avgusta 2008.godine.

Tužilački savjet ima zamjenika predsjednika i sekretara, svog predstavnika u Nacionalnom savjetu za evropske integracije i u Koordinacionom odboru Centra za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije.

Tužilački savjet obrazovao je Komisiju za imenovanje, Disciplinsko vijeće i Stručne timove za edukaciju u oblasti procesnih i materijalnih zakona, čiji su članovi državni tužioci i profesori pravnog fakulteta, iz sastava Tužilačkog savjeta. Od Stručnih timova se očekuju posebne aktivnosti, nakon stupanja na snagu zakona kojima se reformiše krivično pravosudje.

Tužilački savjet je u skladu sa svojim zakonskim ovlaštenjima, utvrdio predlog razdjela Budžeta za 2009.godinu, za finansiranje rada državnih tužilaštava i Tužilačkog savjeta. Uradio je analizu broja i strukture predmeta iz oblasti organizovanog kriminala i korupcije, kao i broj izvršilaca ovih krivičnih djela, Analizu programa obuke u skladu sa primjenom mjera tajnog nadzora i Analizu o povezanosti državnog tužilaštva u Pravosudni informacioni sistem (PRIS).

Odlukom o povećanju broja zamjenika u višem državnom tužilaštvu u Podgorici i Odjeljenju za suzbijanje organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina, utvrdio je povećanje broja zamjenika i stvorio mogućnost za dalje jačanje kapaciteta tužilačke organizacije.

U 2008.godini, Tužilački savjet je utvrdio predlog za imenovanje 9 državnih tužilaca i imenovao 7 zamjenika. Zamjenici državnih tužilaca, od kojih je 5 prvi put stupilo na tužilačku dužnost, imenovani su od strane Tužilačkog savjeta na period od 3 godine, nakon kojeg će se u skladu sa Zakonom, ponovo ocjenjivati njihov rad i odlučivati, da li će im se u skladu sa novim zakonskim odredbama, dati stalnost funkcije.

Imenovani zamjenici stupili su na dužnost, nakon polaganja zakletve pred Tužilačkim savjetom i potpisivanja Izjave da su saglasni sa odredbama Etičkog kodeksa državnih tužilaca i zamjenika.

*****

Statistički podaci za 2008.godinu pokazuju da je u odnosu na prethodnu godinu, u stvarnoj nadležnosti osnovnih i viših državnih tužilaštava u Crnoj Gori kriminalitet opao za 5,47%. U pitanju je kriminalitet poznatih punoljetnih i maloljetnih izvršilaca krivičnih djela.

Pad kriminaliteta u izvještajnoj godini, u odnosu na prethodnu, bilježi se i u stvarnoj nadležnosti Specijalnog odjeljenja za 26,60%. U istom periodu, u padu je i kriminalitet neotkrivenih izvršilaca krivičnog djela za 18,86%, kao i kriminalitet maloljetnih izvršilaca krivičnih djela za 9,98%.

Ostvarujući funkciju krivičnog gonjenja u izvještajnoj godini, državni tužioci, zamjenici državnih tužilaca, stručni saradnici i pripravnici, zastupali su optužne akte pred sudovima u Crnoj Gori na 28874 glavna pretresa i izdejsstvovali 80% osudjujućih odluka, što je u poredjenju sa prethodnom godinom više za 3,7%. I specijalni tužilac sa svojim zamjenicima, zastupajući svoje optužne akte izdejsstvovao je osudjujuće presude u 94,52% optuženih slučajeva. Prolaznost optužnih akata kod sudova u ovom procentu je izuzetno dobar rezultat. Ako se ima u vidu da je porastao i procenat odbijajućih sudskih odluka, doduše, za 0,62%, onda se može zaključiti da su državni tužioci svoje optužne akte zasnivali na prethodno dobroj analizi prikupljenih dokaza i na njihovoj realnoj ocjeni, nakon sprovedenog glavnog pretresa.

U izvještajnoj, u odnosu na prethodnu godinu, značajno je smanjen procenat odustanaka državnih tužilaca od gonjenja nakon istrage, za 48,21%, što upućuje na

zaključak da je rad državnih tužilaca u prekrivičnom i prethodnom postupku bio znatno kvalitetniji nego u prethodnoj godini.

Državni tužioci su bili veoma angažovani i u žalbenim postupcima pred crnogorskim sudovima. U izvještajnoj godini izjavili su 2390 žalbi, 28% više nego u prethodnoj godini, od kojih su sudovi riješili 1940, na način što su uvažili 36,54% izjavljenih žalbi. Državni tužioci su učestvovali na 433 sjednice pred vijećem drugostepenih sudova i na 40 glavnih pretresa, otvorenih u drugostepenim postupcima.

Analiza podataka koje sadrži godišnji izvještaj o radu daje pravo na zaključak, da su državni tužioci, zamjenici i njihovi saradnici na pravnim poslovima, zakonito vršeci svoju funkciju, izuzetnim radnim i stručnim angažovanjem obezbjedili kvalitetnije vršenje državnotužilačke funkcije u Crnoj Gori i dali značajan doprinos naporima koji se čine u cilju vraćanja povjerenja javnosti u naš pravosudni sistem.

U narednoj godini važno je nastaviti sa započetim aktivnostima na efikasnom rješavanju krivičnih postupaka, ali je neophodno i posvetiti veću pažnju kvalitetu sprovedenih postupaka i donesenih odluka.

Izvršena reforma u oblasti organizacionog i predstojeća reforma u Krivičnom zakonodavstvu stvorice bolji osnov za napredak u ovom pravcu. Držanim tužiocima Crne Gore omoguće da primjenom novog instituta - Sporazuma o priznanju krivice i izmijenjenih odredbi instituta Odloženog gonjenja, riješe značajan broj krivičnih sporova u tužilaštvu i time daju očekivani doprinosi efikasnosti krivičnog postupka i značajnom rasterećenju državnih tužilaca i sudija u sudskom postupku.

Za uspješnost u novim ulogama koje će državni tužioci, u skladu sa novim Zakonikom o krivičnom postupku, početi da preuzimaju tokom 2009.godine, veoma će biti važno obezbjediti materijalne uslove koji će omogućiti postepeno povećanje broja zamjenika državnih tužilaca i njihovih saradnika, potrebnog broja službenika i namještenika i dalje poboljšanje tehničkih uslova za njihov rad.

Državni tužioci vjeruju, da će bez obzira na finansijsku krizu, zbog značaja primjene novog Zakonika, imati neophodnu podršku Budžeta Crne Gore, s obzirom da ona nije izostala ni u prethodnoj godini. Tako je, za potrebe osposobljavanja Specijalnog odjeljenja utrošeno oko 200.000€, za potrebe osposobljavanja osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici i Tužilačkog savjeta, u toku je projekat vrijedan 150.000€, dok je državno tužilaštvo dobilo i 150.000€ za rješavanje ili poboljšanje stambenih potreba državnih tužilaca i zamjenika.

U ovoj godini, prioritet je stvaranje uslova za rad osnovnog državnog tužilaštva u Beranama, jer su nezadovoljavajući rezultati rada u ovom tužilaštvu, jednim dijelom posljedica loših uslova u kojima funkcioniše. Vrhovni državni tužilac Crne Gore je u saradnji sa Gradonačelnikom Berana, Direkcijom javnih radova Crne Gore i Gradjevinskim fakultetom u Podgorici, pokrenuo postupak razmatranja mogućnosti za rješavanje ovog problema.

Zbog nezadovoljavajućeg stanja u osnovnom državnom tužilaštvu u Beranama, početkom 2009.godine, na sastanku Vrhovnog državnog tužioca Crne Gore i Višeg državnog tužioca u Bijelom Polju, sa kolegijumom osnovnog državnog tužilaštva u Beranama, donijeti su zaključci kojima su nosioci tužilačke funkcije u osnovnom državnom tužilaštvu u Beranama i ostali zaposleni upozoreni na poštovanje Zakona o državnom tužiocu, Zakonika o krivičnom postupku i Etičkom kodeksu, a osnovni državni tužilac u Beranama, obavezan na podnošenje mjesečnih izvještaja u skladu sa donijetim zaključcima. Prispjeli izvještaji nakon tog sastanka nagovještavaju određeni napredak, koji će biti praćen svakomjesečno tokom naredne godine.

Ni ostala državna tužilaštva u Crnoj Gori nemaju potreban prostor za ulogu koju im propisuje novi Zakonik o krivičnom postupku. Vrhovni državni tužilac je napravio analizu prostornih i materijalnih potreba državnih tužilaštava u Crnoj Gori, i u skladu sa njom, u narednoj godini, uz podršku Budžeta Crne Gore nastaviće da rješava ove probleme.

Godinama, državno tužilaštvo ima problem sa dotrajanim službenim vozilima čija je starost od 6 do 12 godina. Sa finansijskog stanovišta, održavanje ovih vozila je postalo neracionalno, a njihova upotreba u saobraćaju veoma rizična. Državni tužioci u ovoj godini, očekuju podršku u rješavanju ovog problema, s obzirom da svi imaju dvadesetčetvoročasovna dežurstva, koja svakodnevno iziskuju više izlazaka na uvidjaje. Primjenom novog Zakonika ove potrebe postaće češće, a u vezi sa tim, rješavanje ovog problema izraženije.

Poseban problem u državnom tužilaštvu, koji traje već godinama, je loš materijalni položaj zaposlenih službenika i namještenika, koji se zajedno sa državnim tužiocima i zamjenicima nalaze u neprekidnom lancu odgovornosti za državnotužilačke poslove. Zato smatramo, da ih je u narednoj i narednim godinama neophodno materijalno stimulisati i odgovarajuće nagraditi za njihov naporan rad.

*****

VRHOVNI DRŽAVNI TUŽILAC
Ranka Čarapić